HOGYAN BONTAKOZHAT KI AZ ALKOTÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS A HELYI KÖZÖSSÉGEN BELÜL?

SZÉLL KÁLMÁN, MAHATMA GANDHI ÉS MARTIN LUTHER KING PÉLDÁJA

RÉSZLET ABA VÁROS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE 2018. JÚLIUS 10-I ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

3. „Törvény, Jog, Igazság" – Hogyan bontakozhat ki az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül? - Széll Kálmán, Mahatma Gandhi és Martin Luther King példája: Az Új Abai Társadalmi Szerződés – „Aba, az öröm városa"

Kossa Lajos polgármester:

Ahogy jeleztem, 5 személyiséget igyekszünk a mai napon megidézni, akik megítélésünk szerint életútjukkal, példájukkal sokat segíthetnek abban, hogy az abai közösség elérje céljait, azokat a célokat, amelyeket részben már jóváhagyott Aba Város Képviselő-testülete és a mai napon megerősítenénk, illetve elkezdjük azt a munkát, amely az Új Abai Társadalmi Szerződés megkötéséig vezet el, szeptember 8-án Aba várossá avatásának az 5. évfordulóján szeretnénk ünnepélyesen is ezt a társadalmi szerződést megkötni. 2005-ben, amikor az Abai Társadalmi Szerződést megkötöttük, akkor meghirdettük a Társadalmi Szerződés szövegét és vártunk mindenkit 2005. március 14-én a Millenniumi parkba az ünnepélyes szerződés aláírásra. Az az eskü, amely akkor aláírásra került, itt van a tanácsterem falán azóta is. Jól látszik az aláírásokból, hogy több mint 500 ember írta alá akkor a Társadalmi Szerződést. Most még konkrétabb formáját szeretnénk választani az új Abai Társadalmi Szerződés aláírásának. A képviselő-testület, amennyiben a mai határozati javaslatot jóváhagyja, akkor valamennyi családnak meg fogjuk küldeni az Új Abai Társadalmi Szerződés szövegét, majd ezt követően, diákmunka keretében fiatalok fogják felkeresni valamennyi abai családot, és egy példányt a családoknál hagyva, és egyet pedig elhozva a polgármesteri hivatalba, tehát valamennyi család önkéntesen aláírhatja ezt a szerződést, tehát szeptember 8-ra már pontosan tudni fogjuk, hogy hány abai család vállalja fel ezt a nagyszerű programot tevőlegesen is és aláírásával is támogatja. Nagyon fontos, ahogy jeleztem az Új Abai Társadalmi Szerződés 2028-ig fog szólni, nagyszerű kihívásokkal, 12 ponttal az Abai Társadalmi Szerződéshez hasonlóan és ezt az Új Abai Társadalmi Szerződést szánjuk keretéül Aba Város Önkormányzata Gazdasági Programja megvalósításának. Ez a Gazdasági Program, amelyet szintén jóváhagyott már a képviselő-testületünk, 2014-től 2026-ig szól, és nem kívánom most részletesen ismertetni a célkitűzéseket, a legfontosabb az a jövőkép, amelyet megfogalmaztunk Abára vonatkozóan, ez pedig a következőképpen szól: *Legyen a kis településeknek követendő példát mutató város, amelyet a hit, a művészet és a tudomány harmóniája jellemez. Ahol a nyílt, tenni akaró és befogadó közösség jó városi hangulatot és alkotó légkört biztosít, a közösségi szolgáltatások és a közeli munkalehetőségek színvonalas életet és biztonságot nyújtanak a jövő nemzedékének. Híre és kisugárzása az országhatáron túlra is elér.* Tehát az a nagyszerű cél, amelyet el szeretnénk érni, természetesen pontosan ki van bontva, hogy hogy juthatunk el ehhez a célhoz, és ennek az első lépése lesz az Új Abai Társadalmi Szerződés megkötése. Ezért gondoltam úgy, mivel itt is az első lépés megtétele, a legnehezebb, hogy 3 nagyszerű személyt hívunk segítségül, akik példát adhatnak az abaiak számára, illetve a saját életükkel, a saját példájukkal, a saját életútjukkal, munkájukkal is olyan fogódzókat nyújthatnak az abai közösség számára, amelyek mindenképpen segíthetik a munkánkat. Ez a 3 személy Széll Kálmán, Mahatma Ghandi és Martin Luther King. Három nagyon különböző személyiség, mégis engedjék meg, hogy megpróbáljam bebizonyítani,

hogy vannak olyan közös pontok a munkásságukban, az életükben, amely közös pontok éppen most az abaiak számára adhatnak nagyon fontos útmutatót. A jubileumok kapcsán Széll Kálmán 1843-ban született, tehát idén ünnepeljük születésének 175. évfordulóját. Mahatma Ghandi 1948-ban tért vissza az égbe, éppen 70 éve. Martin Luther King híres beszéde, a *„Van egy álmom"* pedig 1963-ban, 55 éve hangzott el. Nem szeretném a teljes írásos előterjesztést most szóban is ismertetni, néhány fontos gondolatot szeretnék kiemelni a képviselő-testület és a közösség számára. Széll Kálmán jó példa a magyar történelemben arra, hogy a nemzetfordító döntések bátorságával, a jobbító szándék és a tudás összeölelkezésében, a legnagyobb válságban is javítani lehet az emberek és az ország helyzetén. Nem csupán arról van szó, hogy hatalmánál fogva pénzügyminiszterként az ország stabilizáláshoz járult hozzá. Azt is felismerte, hogy a politika, a jog, a gazdaság és a közösség elválaszthatatlan együtteséből születhet csak meg a felemelkedés. A törvény, jog, igazság az ő hitvallása volt, ami tőle eredően vált szállóigévé. Meghatározó politikusa volt korának, jogi és gazdasági értelemben is az ország javát nézte. Kormányprogramjának köszönhetően szélsebesen születtek az eredmények. Széll Kálmán korán felismerte, hogy a közös gondolkozás, a külső és belső kereskedelem, a gazdaság stabilitása és a fejlődés a záloga annak, hogy az ország rendezett körülmények közt működjön. Birtokából mintagazdaságot teremtett, példát mutatva a gazdáknak. Politikusként is arra törekedett, hogy az igazság mellett kiállva, akár az akkori vezetéssel is harcba szállva, minden körülmények között a köz javát gyarapítsa. Felismerve a közösség erejéből fakadó jövőteremtő erőforrásokat, megfontoltan, ám merészen képviselte az elveket, amelyek a fejlődést és a stabilitást szolgálták. A magas szintű pénzügyi tudására alapozott és széles látókörűségének köszönhetően minden értelemben kidolgozott terv olyan feltételeket teremtett nemzetének, amely a felemelkedés útján mérföldkővé válhatott. A közösség, a kultúra, a közművelődés fontosságát felismerve pártolta és segítette a közművelődési egyesületek munkáját. Tehát tisztában volt azzal is, hogy a helyi közösségekben rejlő potenciális erő elengedhetetlen az eredményességhez. Mi az, ami Széll Kálmán példájából Abát is megszólíthatja a 21. században? Tudni és érteni kell, hogy a közösség ereje a felemelkedés záloga ma is. Tudni és érteni kell, hogy egy város irányítása nem csak gazdasági kérdés, hanem a közösség látásmódjának eredménye. Tudni és érteni kell a közös felelősséget és azt is, hogy a törvény irányelveinek és a jog eszközeinek keretei között az igazság érvényesülése azon múlik, hogy Aba városa és az itt lakók képessé válnak-e a fejlődés szemszögéből vizsgálni azokat a törekvéseket, amelyekhez az itt élő emberek csatlakozhatnak. Az Új Abai Társadalmi Szerződés ugyanis éppen azt a lehetőséget nyitja meg mindannyiunk számára, hogy teremtő, alkotó társai legyünk egymásnak. Korunk egyik legnagyobb kihívása, hogy a szűkebb környezetben élők is az erő hitvallásában élnek. Legyőzni egymást, elbirtokolni az erőforrásokat, minél inkább visszaszorítani a közösség gyengébb tagjait azt jelenti, hogy az emberek már nem tisztelik egymást és egymás szabadságát. Mahatma Ghandi tanításaiból erőt merítve kell felismernünk, hogy csak és kizárólag a béke, a tisztelet, az erőszakmentesség lehet az az út, amellyel a közösség ereje szárnyalni kezdhet, új és új erőforrásokat megteremtve. Ghandi életéből azét meríthetünk és szólhatunk a mai kor emberéhez, mert nem egyszerűen a béke harcosaként tekintünk rá, hanem úgy, mint az emberi elme és a szív együttes küzdelmének győzteseként. El kell tudni sajátítani és magunkba kell tudni építeni, amit Ghandi úgy fogalmazott meg, hogy az erőszakmentesség az emberi gyűlölet legyőzéshez vezető egyetlen út. Bár életútját tekintve

a kor, melyben élt, nem kímélte őt, azonban éppen ez az életút az, amely meggyőző kell legyen a mai kor emberének. Ahogy Széll Kálmánnál is felfedezhetjük a törvény, jog és igazság fontosságának felismerését, úgy Ghandi gondolkodásában is visszaköszön az igazság és a törvény összefüggésének mikéntje. Az ember mondjon le az erőszak minden formájáról, és ragaszkodjék az igazsághoz, ne engedelmeskedjen igazságtalan törvényeknek. Ghandi ebben a mondatban a lehető legszabatosabban ragadja meg a lényeget. Az Új Abai Társadalmi Szerződés éppen ezért mutat nekünk kiteljesedési lehetőséget, mert azok a vállalások, amelyeket megfogalmazunk benne, tartalmazzák a törvény adta kereteket, a jog eszköztárát, valamint azt az igazságot, hogy városunk és közösségünk akkor válhat naggyá, akkor teljesítheti be önnön küldetését, ha Széll Kálmán bátor szemléletmódja, valós tudása és felkészültsége ötvöződik a Ghandi által megfogalmazott békés és szeretetteljes szemléletmóddal, amely a teremteni tudás képességét adományozza városunknak a megyeszékhely, Székesfehérvár közelségének minden előnyét élvezve, ugyanakkor megtartva a békés és nyugodt térségi együttműködés minden értékét. Ha a béke és szeretet hitvallását szemléljük, mint irányelvet a közösség épülésében és fejlődésben, akkor nem tehetnénk ezt anélkül, hogy ne említenénk meg még egy személyt. *Hittel tedd meg az első lépést. Nem kell hozzá látnod az egész lépcsőt, csak az első lépcsőfokot.* Martin Luther King ezen mondata különösen igaz ma. Hiszen sokan éppen azért nem cselekednek, mert nem látják azonnal az elvárt eredményt, pedig bármely kitűzött cél elérése nem valósulhat meg másképpen, mint az első lépés megtételével. Legyen szó egy személyről vagy közösségről, az igazság meglátása, a terv megszületése és a megcselekvés csak akkor történhet meg, ha a keret és tartalom szimbiotikus egységben áll az akarattal, amely meg kívánja nyilvánítani azt. Ha végignézzük Széll Kálmán, Mahatma Ghandi és Martin Luther King életét, hitvallását és gondolatait, akkor jól látjuk, hogy három nagyon különböző származású, életű és sorsú férfiról van szó. Ugyanakkor van köztük egy közös szál. A békében, a szeretetben, a közösségben és az együttműködésben rejlő erő elismerése, a helyi közösségek fontosságának, a közös érdekképviseletnek a hangsúlyozása, a hatalom jóra való felhasználásának képessége. Ez az aranyszál, amely összeköti munkásságukat. Mindhárman példái annak is, hogy nagy céloknak nekiindulva, az igazságtalanságot el nem fogadva, kiálltak mások mellett és kiálltak az igazságért. Felismerték, hogy minden konfliktus leghatékonyabb rendezése a békés együttműködésben rejlik. Életükkel példázták, hogy akár az igazságtalanság, akár a megmérettetés nem ok, és legfőképpen nem alap arra, hogy erőnek erejével érvényesítse bárki is egyéni érdekeit. A leghatékonyabb út az emberi életben az, ha egymás szempontjait figyelembe véve, akár önként vállalt erőfeszítéssel a tenni tudás képességének birtokában olyan életet élünk, amely az elődök példájából merítve teret ad az igazságnak, a jog eszköze és a törvény adta keretek jól történő felhasználásával. Ami pedig ebből születik, az nem más, mint a felismerés, hogy az életünk a helyi közösségbe ágyazva, egymásra épülve, egymás hitéből is táplálkozva ad alapot és keretet számunkra, hogy olyan helyet teremtsünk, ahol jó élni, jó családot alapítani, ahol érdemes a jövőbe vetett bizalommal megtenni az első lépéseket akkor is, ha nem látjuk még a dolgok teljességét. És mivel abban a szerencsében van részünk, hogy a három személy közül az egyik életéről már felvételek is készültek, kérem, hogy most Martin Luther King üzenetét hallgassuk meg, mely 1963-ban hangzott el Lincoln szobra mellett.

[Martin Luther King: Van egy álmom]

Kossa Lajos polgármester:
Az Új Abai Társadalmi Szerződésnek is van egy álma, ez az álom pedig nem más, mint hogy Aba az öröm városává válik 2028-ra. Ehhez kívánjuk az első lépést a mai testületi ülésen megtenni.

Aba Város Önkormányzat Képviselő-testületének
82/2018. (VII.10.) határozata

„Aba, az öröm városa" dokumentum megismeréséről és elfogadásáról

Aba Város Önkormányzat Képviselő-testülete az „Aba, az öröm városa" dokumentumot megismerte, és elfogadja a közösség építő elveinek az alábbi tételeket:

a) **a Képviselő-testület döntéseiben, intézkedéseiben, szabályozásában az igazságosságot, az erőszakmentességet, a közösség életminőségének javítását tekinti vezérgondolatnak,**
b) **a közösség alakításában támogat minden olyan kezdeményezést, amely az általában elvárható gondosságot meghaladóan építő, békítő gyakorlat megvalósulását szolgálja,**
c) **a város erejét lakóinak együttgondolkodásában, előremutató tartalmat is felvállaló magatartásában, és közösen végrehajtott cselekedeteiben látja,**
d) **célja a lakosság közösséget építő képességeinek és szándékainak kiteljesedését támogató gyakorlat követése,**
e) **feladatának tekinti a városlakók szellemi potenciáljának, lelki gazdagságának és fizikai adottságának összehangolását a közjó optimalizálása, az egyének fejlődése érdekében**
f) **a konfliktuskezelésben az előrevivő megoldások megérlelését részesíti előnyben, amely az elfogadható kompromisszumok talaján áll, felülemelkedvén a kérészéletű győzelmeken,**
g) **előnyben részesíti a csöndes és megfontolt építkezést a harsány részmegoldásokkal szemben,**
h) **hittel vallja, hogy minden ember számít a város életében.**

Határidő: azonnal
Felelős: Kossa Lajos polgármester

ABA VÁROS POLGÁRMESTERE
8127 Aba, Rákóczi u. 12.

Tárgy: „Törvény, Jog, Igazság" – Aba, az öröm városa

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület 2016. december 21-i testületi ülésén a 95/2016. (XII. 21.) határozatával elfogadta az Új Abai Társadalmi Szerződést, illetve 2017. március 14-i ülésén a 47/2017. (III. 14.) határozatával Aba Város Önkormányzat 2014 – 2026. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját.

A két dokumentum a város működésének alapvető elveit, a közösség együttműködésének vezérlő gondolatait és a településen megvalósítandó, jövőt építő célokat, a fejlődés lehetőségét foglalja keretbe.

A 2018-as Új Abai Társadalmi Szerződés megkötésének megalapozása érdekében a nyáron a családokat felkeresi az Önkormányzat képviselői útján a társadalmi szerződés dokumentumának aláírása végett. Minden háztartásba átadunk egy másolatot a Szerződésből. Így a 2018. szeptember 8-i ünnepélyes aláírás előtt a családok jóváhagyása rendelkezésre állhat.

Az Önkormányzat Gazdasági Programja és az Új Abai Társadalmi Szerződés közösségünk olyan alapvető dokumentumait képezik, amelyekkel kapcsolatban kérem, hogy néhány fő elvet kiemelve fogadja el a Képviselő-testület, mint szellemi építkezésünk vezérfonalát, a város lakosságát összetartó akarat esszenciáját a határozati javaslatban foglaltaknak megfelelően.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, tárgyalja meg, és hozza meg döntését a helyi viszonyokat szabályozó elvek tárgyában:

Határozati javaslat:
..../2018. (VII. 10.) határozat
Aba Város Önkormányzat Képviselő-testülete az „Aba, az öröm városa" dokumentumot megismerte, és elfogadja a közösség építő elveinek az alábbi tételeket:

a) a Képviselő-testület döntéseiben, intézkedéseiben, szabályozásában az igazságosságot, az erőszakmentességet, a közösség életminőségének javítását tekinti vezérgondolatnak,
b) a közösség alakításában támogat minden olyan kezdeményezést, amely az általában elvárható gondosságot meghaladóan építő, békítő gyakorlat megvalósulását szolgálja,
c) a város erejét lakóinak együttgondolkodásában, előremutató tartalmat is felvállaló magatartásában, és közösen végrehajtott cselekedeteiben látja,
d) célja a lakosság közösséget építő képességeinek és szándékainak kiteljesedését támogató gyakorlat követése,
e) feladatának tekinti a városlakók szellemi potenciáljának, lelki gazdagságának és fizikai adottságának összehangolását a közjó optimalizálása, az egyének fejlődése érdekében

f) a konfliktuskezelésben az előrevivő megoldások megérlelését részesíti előnyben, amely az elfogadható kompromisszumok talaján áll, felülemelkedvén a kérészéletű győzelmeken,
g) előnyben részesíti a csöndes és megfontolt építkezést a harsány részmegoldásokkal szemben,
h) hittel vallja, hogy minden ember számít a város életében.

Határidő: azonnal
Felelős: Kossa Lajos polgármester

Aba, 2018. június 19.

Kossa Lajos
polgármester

„Törvény, Jog, Igazság"

Hogyan bontakozhat ki az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül? – Széll Kálmán, Mahatma Gandhi és Martin Luther King példája:

Az Új Abai Társadalmi Szerződés - „Aba, az öröm városa"

Az ember törvényeket alkot, hogy védje és szabályozza a közösség működését. A törvények által nem csupán kötelezettségeket, hanem jogokat is ad a közösség tagjainak. A törvény és a jog pedig együtt az igazság térnyerését kell, hogy biztosítsa az ember számára. Így, hármas egységben végtelenül egyszerű és tiszta az a folyamat, amely az emberi közösségek működését segíti, azonban a mindennapi valóságban a törvény betartása, a jog érvényesítése és az igazság megmutatkozása koránt sem ennyire nyilvánvalóan tiszta és egyértelmű.

Az igazság mindig igazság marad, bármit is valljon az ember a hitének. Azonban az igazságnak érvényt szerezni, a törvény és az igazság között a jog eszközével hidat létrehozni koránt sem könnyű hivatás. A történelem számos példát ad arra, a tettek mutatják meg az emberről, hogy kicsoda ő valójában. A tettek pedig döntések közepette születnek meg. A közösség szolgálata kicsiben és nagyban is azt feltételezi, hogy a döntéshozónak nem elég, ha a szándéka tiszta, érvényesítenie is tudnia kell azt a közössége javára. A megvalósulás záloga pedig az, hogy a törvény és a jog kereteiben a törekvéseiből a lehető legtöbbet juttathasson érvényre azok számára, akiket munkájával szolgál.

A történelem jó néhány kiemelkedő személy által mutatta már meg, hogy sorsfordító eszközökkel, az együttműködés létrehozásával sokkal többet tehet bárki, mint amit valaha is gondolt volna önnön lehetőségeiről, képességeiről.

Széll Kálmán jó példa a magyar történelemben arra, hogy nemzetfordító döntések bátorságával, a jobbító szándék és a tudás összeölelkezésében a legnagyobb válságban is javítani lehet az emberek és az ország helyzetén. Nem csupán arról van szó, hogy hatalmánál fogva pénzügyminiszterként az ország stabilizálásához járult hozzá. Azt is felismerte, hogy a politika, a jog, a gazdaság és a közösség elválaszthatatlan együtteséből születhet csak meg a felemelkedés. A „törvény, jog, igazság" az ő hitvallása volt, amely így tőle eredően vált szállóigévé. Meghatározó politikusa volt korának, jogi és gazdasági értelemben is az ország javát nézte. Kormányprogramjának köszönhetően szélsebesen születtek az eredmények. Széll Kálmán korán felismerte, hogy a közös gondolkodás, a külső és belső kereskedelem, a gazdaság stabilitása és a fejlődés a záloga annak, hogy az ország rendezett körülmények közt működjön. Birtokából mintagazdaságot teremtett, példát mutatva a gazdáknak. Politikusként is arra törekedett, hogy az igazság mellett kiállva, akár az akkori vezetéssel is harcba szállva, minden körülmények között a köz javát gyarapítsa, felismerve a közösség erejéből fakadó, jövőt teremtő erőforrásokat. Megfontoltan, ám merészen képviselte az elveket, amelyek a fejlődést és a stabilitást szolgálták. A magas szintű pénzügyi tudására alapozott és széles látókörűségének köszönhetően minden értelemben kidolgozott terv olyan feltételeket teremtett nemzetének, amely a felemelkedés útján mérföldkővé válhatott. A közösség, a kultúra, a közművelődés fontosságát felismerve pártolta és segítette a közművelődési egyesületek munkáját. Tehát tisztában volt azzal is, hogy a helyi közösségekben rejlő potenciális erő elengedhetetlen az eredményességhez.

Mi az, ami Széll Kálmán példájából Abát megszólíthatja a 21. században? Tudni és érteni kell, hogy a közösség ereje a felemelkedés záloga ma is. Tudni és érteni kell, hogy egy város irányítása nem csak gazdasági kérdés, hanem a közösség látásmódjának eredménye. Tudni és érteni kell a közös felelősséget és azt is, hogy a törvény irányelveinek és a jog eszközeinek keretei között az igazság érvényesülése azon múlik, hogy Aba városa és az itt lakók képessé válnak-e a fejlődés szemszögéből vizsgálni azokat a törekvéseket, amelyekhez az itt élő emberek csatlakozhatnak. Az Új Abai Társadalmi Szerződés ugyanis éppen azt a lehetőséget nyitja meg mindannyiunk számára, hogy teremtő, alkotó társai legyünk egymásnak. A célok és koncepciók megszületésével, határozott kiállással és a cselekvés megvalósító erejével, gazdasági, kulturális és közösségépítő funkciójának

beteljesítésével, a tudás bővítésével, együttes erővel tudunk csak olyan értékeket teremteni, amelyek méltóak az elődök nagy tetteihez. A küzdeni tudás annyit jelent, hogy az ember megvalósítja legmerészebb álmait. Teszi ezt ott, ahol él, közösségének tagjaival együtt megalkotva a jövendőt. Ez csak úgy és akkor jöhet létre, ha mi mind, együtt felismerjük, hogy a magányos küzdés helyére a közösség teremtő gondolkodásának kell lépnie.

Korunk egyik legnagyobb kihívása, hogy a szűkebb környezetben élők is az erő hitvallásában élnek. Legyőzni egymást, elbirtokolni az erőforrásokat, minél inkább visszaszorítani a közösség gyengébb tagjait azt jelenti, hogy az emberek már nem tisztelik egymást és egymás szabadságát. **Mahatma Gandhi** tanításaiból erőt merítve kell felismernünk, hogy csak és kizárólag a béke, a tisztelet, az erőszakmentesség lehet az az út, amellyel a közösség ereje szárnyalni kezdhet, új és új erőforrásokat megteremtve. Gandhi életéből azért meríthetünk erőt és szólhatunk a mai kor emberéhez, mert nem egyszerűen a béke harcosaként tekintünk rá, hanem úgy, mint az emberi elme és a szív együttes küzdelmének győzteseként. El kell tudni sajátítani és magunkba kell tudni építeni, amit Gandhi úgy fogalmazott meg, hogy az erőszakmentesség az emberi gyűlölet legyőzéséhez vezető egyetlen út. Bár életútját tekintve a kor, amelyben élt, nem kímélte őt, azonban éppen ez az életút az, amely meggyőző kell legyen a mai kor emberének. Ahogy Széll Kálmánnál is felfedezhetjük a törvény, jog és igazság fontosságának felismerését, úgy Gandhi gondolkodásában is visszaköszön az igazság és a törvény összefüggésének miként je. **"Az ember mondjon le az erőszak minden formájáról, és ragaszkodjék az igazsághoz, ne engedelmeskedjen igazságtalan törvényeknek."** Gandhi ebben a mondatban a lehető legszabatosabban ragadja meg a lényeget.

„A különbség a között, amit megteszünk, és amire képesek lennénk, megváltoztathatná a világot."

Mahátma Gandhi bölcsességét ma már kevesen ismerik, idézik. Pedig be kell látni, hogy a tanítás, amit átadott a világ számára, nem csupán egy spirituális elme konklúziója, aki a szeretetet hirdeti teremtő erőforrásként. Gandhi tanult, világlátott, jogtudó ember volt. Olyan, aki saját bőrén is megtapasztalta a kirekesztődés, a gyűlölet, a megítéltetés hatását és következményét. Személyes példája koránt sem a meghurcoltatás, a szenvedés eltűrésének képességét adja mintául. Sokkal inkább a belső béke és az emberbe, az életbe vetett hit mintaképe ő maga, aki legelszántabb ártói felé is szeretettel fordulva a legnagyobb erőt képviselte, amit csak ember birtokolhat, az erőszak- és ártásmentes élet erejéből táplálkozva.

„Mindenkinek meg kell gondolnia, hogy a legtitkosabb gondolatai is éppúgy kihatnak másokra, mint őrá magára. Ezért kell önuralmat gyakorolnia, hogy minden rossz gondolatot kirekesszen az elméjéből és csak a nemesítő gondolatokat fogadja magába." Gandhi üzenete egyértelmű, és a világ minden részére igaz. A közösségünk ereje a hitében rejlik, hitét pedig a gondolatai teremtik meg. Amennyiben megértjük azt az összefüggést, hogy a bennünk lévő gondolatok, ahogy Gandhi is mondja, hatnak önmagunk és mások életére, akkor gyorsan belátható, hogy Aba sorsa és jövője az itt élők gondolkodásából fog megszületni. A legbecsesebb értékek létrehozása csak akkor lehetséges, ha a helyi közösség képes a köz-gondolkodást magáénak tekinteni.

Gandhi bölcsességét ma már kevesen alkalmazzák mindennapi életükben, pedig valamennyi közösség megtalálhatja tanításaiból merítve önnön erőforrásait. A békés, önmaga és mások felé elfogadással forduló, gondolkodó ember hamar belátja, hogy az egyetlen út a jóllét megteremtéséhez nem más, mint a közösség értékeinek felismerése, a fejlődés pártolása, a közös, hitbéli akaratnak a megnyilvánítása a település jövőjének megalapozása és megvalósítása érdekében. Kell hozzá természetesen gazdasági erőforrás is, azonban semmilyen pénz nem pótolja azt, ha a közösség erejét vesztvén egyének érdekeinek összességét jelenti csupán.

Az Új Abai Társadalmi Szerződés éppen azért adhat nekünk kiteljesedési lehetőséget, mert azok a vállalások, amelyeket megfogalmazunk benne, tartalmazzák a törvény adta kereteket, a jog eszköztárát, valamint azt az igazságot, hogy városunk és közösségünk akkor válhat „naggyá", akkor teljesítheti be önnön küldetését, ha Széll Kálmán bátor szemléletmódja, valós tudása és felkészültsége ötvöződik a Gandhi által megfogalmazott békés és szeretetteljes szemléletmóddal, amely a teremteni tudás képességét adományozza városunknak, a megyeszékhely, Székesfehérvár közelségének minden előnyét élvezve, ugyanakkor megtartva a békés és nyugodt térségi együttműködés minden értékét.

Ha a béke és szeretet hitvallását szemléljük, mint irányelvet a közösség épülésében és fejlődésében, akkor nem tehetjük ezt anélkül, hogy ne említenénk meg még egy személyt.

„Hittel tedd meg az első lépést. Nem kell hozzá látnod az egész lépcsőt, csak az első lépcsőfokot."

Martin Luther King ezen mondata különösen igaz ma, hiszen sokan éppen azért nem cselekednek, mert nem látják azonnal az elvárt eredményt, pedig bármely kitűzött cél elérése nem valósulhat meg másképpen, mint az első lépés megtételével. Legyen szó egy személyről vagy közösségről, az igazság meglátása, a terv megszületése és a megcselekvés csak akkor történhet meg, ha a keret és tartalom szimbiotikus egységben áll az akarattal, amely meg kívánja nyilvánítani azt.

„Újra és újra fel kell emelkednünk abba a szellemi magasságba, ahol a fizikai erő a szellemi erővel találkozik."

Martin Luther King üzenete örökérvényű kell legyen, mert e nélkül nem tudjuk megtenni egyetlen lépésünket sem. Sőt a lépcső első fokára sem emelkedhetünk, ha nem kapcsolódunk egy magasabb rendű szellemi erőhöz, ahhoz a nagyon tiszta, szándékában is erős teremtő tökéletességhez, amely túlnyúlik a fizikai élet emberi érzelmekkel és érdekekkel teli, gyakran hitelességében is megkérdőjelezhető halmazán. A szellemi erővel való találkozás és a jó akarásának táplálása vezet át hídként bennünket minden akadály felett. Az élet újra és újra hozza a feladatokat és a feladatokban rejlő próbatételeket. Ezeket senki sem kerülheti el, azonban ahhoz, hogy ezeket a feladatokat elvégezzük, a célkitűzéseket megvalósítsuk, a közösség javát jól szolgáljuk és felismerjük az igazságot aképpen, hogy a törvény tiszta erejét és a jog eszköztárát magunk mellett tudva érvényt szerzünk a helyi közösség érdekeinek, birtokunkban kell legyen még egy erő. A szellemi erőforrás, amely a tisztánlátás és a cselekvés képességét összefűzve minden akadályon keresztül emelve, újra és újra megújulásra késztetve az embert, teremtő erőhöz juttat bennünket.

„...az embernek egy olyan módszerrel kell felülemelkednie minden emberi konfliktuson, amely elutasítja a bosszút, az agressziót és a megtorlást. Ennek a módszernek az alapja a szeretet."

Martin Luther King szavai ott kell csengjenek minden gyermek és felnőtt fülében és be kell épülniük a mindennapi gondolkodásunkba is, mert ez az egyetlen olyan eszköz, amely egészen biztosan a felemelkedés útját jelenti. Ha egy közösség a helyi értékekre fókuszál és a szeretet a vezérlő fonal, amely összeköti az ott élőket, akkor a béke kora nem más, mint a mindennapok létezése.

Ha végignézzük Széll Kálmán, Mahatma Gandhi és Martin Luther King életét, hitvallását és gondolatait, akkor jól látjuk, hogy három nagyon különböző származású, életű és sorsú férfiról van szó. Ugyanakkor van köztük egy közös szál. A békében, a szeretetben, a közösségben és az együttműködésben rejlő erő felismerése, a helyi közösségek fontosságának, a közös érdekképviseletnek a hangsúlyozása, a hatalom jóra való felhasználásának képessége. Ez az „aranyszál", amely összeköti munkásságukat. Mindhárman példái annak is, hogy nagy céloknak nekiindulva, az igazságtalanságot el nem fogadva, kiálltak mások mellett és kiálltak az igazságért. Felismerték, hogy minden konfliktus leghatékonyabb rendezése a békés együttműködésben rejlik. Életükkel példázták, hogy akár az igazságtalanság, akár a megmérettetés nem ok és legfőképpen nem alap arra, hogy erőnek erejével érvényesítse bárki is egyéni érdekeit. A leghatékonyabb út az emberi életben az, ha egymás szempontjait figyelembe véve, akár önként vállalt erőfeszítéssel, a tenni tudás képességének birtokában, olyan életet élünk, amely az elődök példájából merítve teret ad az igazságnak a jog eszköze és a törvény adta keretek jól történő felhasználásával. Ami pedig ebből születik, az nem más, mint a felismerés, hogy az életünk a helyi közösségbe ágyazva, egymásra épülve, egymás hitéből is táplálkozva ad alapot és keretet számunkra, hogy olyan helyet teremtsünk, ahol jó élni, jó családot alapítani, ahol érdemes a jövőbe vetett bizalommal megtenni az első lépéseket akkor is, ha nem látjuk még a dolgok teljességét.

A b a , 2018. július 2.

Kossa Lajos
polgármester

Új Abai Társadalmi Szerződés

Bevezetés

Aba közössége 2005. március 14-én Társadalmi Szerződést kötött.

Az Abai Társadalmi Szerződés a település évszázados hagyományaira épült, a jelen tapasztalásaira támaszkodott és az eljövendőre kívánt jó válaszokat adni.

Az Abai Társadalmi Szerződés jelentősen hozzájárult a település anyagi és szellemi fejlődéséhez, az önkormányzatiság kiteljesedéséhez. Amikor az Abai Társadalmi Szerződés megszületett, még csak egyfajta bátor közéleti kísérletnek tűnt, amely számos tanulsággal szolgált és sikere okán folytatásra érdemesült.

Magyarország 2012. január 1-én hatályba lépett Alaptörvénye és az ennek alapján megszületett Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény új keretet szabtak a települések működésének.

Aba 2013. július 15. óta városi rangot kapott, amely eredmény eléréséhez hozzájárult az Abai Társadalmi Szerződés létrejötte és a szerződésben foglaltak érvényesítése.

Az Abai Társadalmi Szerződés 10 évre köttetett, így ideje van annak, hogy Aba polgárai ismét szerződéses keretbe foglalják, miképpen működnek együtt, mint egyének, családok, közösségek és mint helyi önkormányzat.

Mint azt tették 13 évvel ezelőtt: ismét jó alkalom van arra, hogy az abaiak rendezzék közös dolgaikat.

A fentiekben foglaltak alapján jelen közéleti nyilatkozattal Aba város közössége kinyilvánítja, hogy a következő 10 évre megalkotja az Új Abai Társadalmi Szerződést.

Vállalások

1. Aba város polgáraiként rögzítjük, hogy a város fejlesztését és közéletének szervezését a vonatkozó jogszabályok szellemében és rendeltetésszerű joggyakorlással valósítjuk meg, erre figyelemmel idézzük fel és foglaljuk az Új Abai Társadalmi Szerződés szövegébe az Alaptörvény és az Önkormányzati törvény idevonatkozó rendelkezéseit:

2. Magyarország Alaptörvénye
   Nemzeti Hitvallás

„…Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.
Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.
Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.
Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.
Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.
Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.
Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi….”

Alapvetés
O) cikk
Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni. "

A helyi önkormányzatok
31. cikk

(1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.

(2) A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.

(3) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

a) rendeletet alkot;

b) határozatot hoz;

c) önállóan igazgat;

d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;

3. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény
2. §

(1) A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül.

(2) A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

6. §
A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;

8. §
(1) A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;

b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

4. Fenntartjuk a korábbi Abai Társadalmi Szerződésben foglalt utcaközösségi intézményrendszert, amely által folyamatos és érdemi párbeszéd valósul meg. Minden helyi közügyben tevőlegesen támogatjuk, hogy a részvételi demokrácia ezen formája hatékonyan hozzájáruljon Aba város mindennapjainak és jövőjének meghatározásához, a felmerült érdek- és véleményütközések kezeléséhez.
5. Támogatjuk, hogy Aba város javát szolgáló érdemi és hasznos munkát végző közösségek, szervezetek, vállalkozások képviselőiből jöjjön létre ismét egy városi Magisztrátus, amely egészséges munkamegosztásban a képviselő-testülettel folyamatosan és emelkedetten jelenítse meg a fontos véleményeket, javaslatokat a város vezetése számára.
6. Törekszünk arra, hogy korunk, a XXI. század azon kemény kihívására, mely szerint a közösség szempontjai háttérbe szorulnak az egyéni célokkal szemben, megfelelő válaszokat adjunk a közéleti fórumok színvonalas, nyitott működtetésével, továbbá azzal, hogy támogatjuk, hogy Aba város további szellemi, lelki és anyagi fejlődése érdekében egyre színesebb és lehetőleg mindenkit elérő, megmozgató szervezetek, klubok, egyesületek működjenek.
7. Vállaljuk, hogy felelős és szolidáris közösségként kitüntetett figyelemmel fordulunk a gyerekek, fiatalok és az elesettek, rászorulók, idősek felé. Értő és érző segítséget nyújtunk a tehetségük kibontakoztatásához, életük értékes, hasznos szervezéséhez, hogy minél inkább bent tartsuk őket a közösség szövetében.
8. Támogató figyelemmel követjük, értő javaslatokkal és kritikákkal, tevőleges együttműködéssel járulunk hozzá Aba város fejlődését szolgáló vállalkozások terveinek megvalósulásához. Ugyanilyen felelősséggel és eréllyel fellépünk a kedvezőtlen jelenségekkel szemben a felmerülő veszélyek elhárítása érdekében. Jelen pontban írtak szerint támogatjuk Aba Város Önkormányzata 2026-ig szóló Gazdasági programjában foglalt elképzelések sikeres megvalósítását.
9. Támogatjuk, hogy élve az információs és digitális világ adta lehetőségekkel egyre több fórum, hírcsatorna működjön Aba városában, amely hitelesen tudósít a város közösségi életéről mind a település polgárai, mind a külvilág számára.
10. Támogatjuk, hogy Aba város vezetése a vonatkozó jogszabályokban foglalt beszámolási kötelezettsége mellett, a jelen Társadalmi Szerződésben foglaltak előrehaladásáról évente beszámoljon, és a lehető legszélesebb körben eszmét cseréljen a település lehetőségeiről, eredményeiről, kudarcairól és kihívásairól.
11. Tudjuk, hogy a világot az öröm szüli, és az öröm tartja fenn. Az örömben összegződik minden, ami a jó várakozáshoz és a teremtéshez kell: a hit, a türelem, a szeretet, az őszinteség… ha ez mind valódi, akkor eltölt bennünket az isteni Öröm, függetlenül attól, hol tartanak külső ügyeink. Ezért támogatjuk, hogy Aba fejlesztésének jelmondata és egyben iránytűje is legyen

„Aba, az öröm városa"

12. Üdvözüljük, hogy az Új Abai Társadalmi Szerződés egy olyan intézmény, amely alkalmas keret a folyamatos megújulásra, új célok és feladatok befogadására, a szükséges módosítások, javítások hatékony megvalósítására oly módon, hogy az ezzel kapcsolatos viták, egyeztetések nem vonnak el aránytalanul sok erőforrást a közös célok elérésétől.

Aláírásunkkal kifejezésre juttatjuk, hogy az Új Abai Társadalmi Szerződésben foglaltakat megismertük, és azt mint akaratunk szerint valót támogatjuk.

Aba, 2018. szeptember 8.

ÚJ ABAI TÁRSADALMI SZERZŐDÉS
INDOKOLÁS

Általános indokolás

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvényből kitűnik, hogy az indokolási kötelezettség elsősorban az előzetes hatásvizsgálat és a társadalmi véleményezés megfelelő színvonalú működésének szempontjából kap figyelmet. Az indokolási kötelezettség a szabályozási igénnyel áll szoros kapcsolatban, mégpedig a szabályozásra irányuló okok ismertetésével, ezáltal a jogalkotás szükségességének megállapításával.[1] Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a társadalmi részvétel lehetőségének kizárásához súlyosabb érdek kötődik, mint egyébként.[2] Azonban egy település mindennapi működésének fejlesztése kérdésében inkább annak példáját látjuk, amikor a demokratikus metódusok minél teljesebb elősegítésének szükségessége merül fel. Az alábbiakban tehát az Abai Társadalmi Szerződés létének megalapozását vázoljuk.

1. Miért van szükség Társadalmi Szerződésre?

Magyarországon kifejezetten nagy hangsúlyt kapott az elmúlt évtizedekben a polgárok oldalán megjelenő demokráciadeficit, azaz a részvételi lehetőségek ellenére történő passzivitásba vonulás. Bibó István ezzel kapcsolatban már az 1940-es években úgy gondolkodott, hogy „az ország többségében mutatkozó fáradtságot és passzivitást" a legsúlyosabb tételnek kell tekintenünk, amely még a fizikai és erkölcsi veszteségeket is megelőzi.[3] A neves jogász-politikus úgy vélekedett, hogy hazánk 1867, vagyis „a hamis politikai kompromisszumot jelentő" osztrák-magyar kiegyezés óta egyre inkább hozzászokik

[1] Bottyán Béla: Egyes kérdések a minőségi jogalkotás elvéről. Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás, NKE, 2015/1. sz. 43. oldal.
[2] 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 5. §.
[3] Bibó István: Válogatott tanulmányok 1945-1949. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1986. 176. o.

ahhoz a meggyőződéshez, hogy „a politika egy teljességgel áttekinthetetlen és ellenőrizhetetlen, rosszhiszemű játék, amelyet néhány kevés számú és erkölcsileg teljességgel alant álló ember csinál a maga számára."[4]Bibó szerint „demokratának lenni mindenekelőtt annyit tesz, mint nem félni: nem félni a más véleményűektől, a más nyelvűektől, a más fajúaktól, a forradalomtól, az összeesküvésektől, az ellenség ismeretlen gonosz szándékaitól, az ellenséges propagandától, a lekicsinyléstől és egyáltalán mindazoktól az imaginárius veszedelmektől, amelyek azáltal válnak valódi veszedelmekké, hogy félünk tőlük."[5] Pontosan ezeket a gondolatokat ragadja meg, és próbálja a vonatkozó kérdéseket, problémákat kezelni Aba város kezdeményezése, a Társadalmi Szerződés. Ezzel a koncepcióval az elmúlt tíz évben a település képes volt megmozgatni a lakosságot, megyei szintű eredményeket ér el az érintett közösség, és a koncepció jó példával szolgál más települések számára is. De miről is van szó, amikor Társadalmi Szerződésről beszélünk?

A Társadalmi Szerződés teóriájával több neves jogtudós foglalkozott életművében, így többek között találkozunk a koncepcióval Thomas Hobbes (1588-1679) és John Locke (1632-1704) és David Hume (1711-1776) írásaiban is. Jelentős munkát hozott létre Jean-Jacques Rousseau azonos címmel, amelyben a Társadalmi Szerződés szükségességét a következőképpen fogalmazza meg: „Az emberiség elpusztulna, ha létformáját meg nem változtatná. Ám az emberiség nem hozhat új erőket létre, csak a meglévőket egyesítheti és irányíthatja. Fennmaradásának így tehát nincs más eszköze, mint hogy társulás által az erők olyan tömegét alkotja, amely le tudja győzni az ellenállást [...]. Ilyen erőtömeg csak többek együttműködéséből származhat.[6] Rousseau szerint a Társadalmi Szerződés kölcsönös kötelezettséget foglal magában a közület és az egyén között, így a demokratikus működés alapján minden egyén kétszeres kötelezettséget vállal: egyrészt, mint az államhatalom részese az egyesekkel szemben, másrészt, mint az állam tagja az államhatalommal szemben. Érdekes jogfilozófiai kérdés, hogy vajon ez esetben alkalmazandó-e az az általános magánjogi elv, hogy senkit nem kötelez az önmagával szemben vállalt kötelezettség? Rousseau szerint a megoldást az a körülmény adja, hogy a Társadalmi Szerződés esetében nem önmagunkkal szemben vállaljuk a kötelezettséget, hanem egy olyan egésszel szemben, amelynek történetesen magunk is a részei vagyunk.[7]

Thomas Hobbes Leviathán című nagyhatású művében írja le a Társadalmi Szerződés elengedhetetlen szerepét, amikor levezeti abból az alapvetésből, hogy „az ember a békét

[4] Uo.
[5] Uo. 220. o.
[6] Rousseau, Jean-Jacques: Társadalmi szerződés. Phönix-Oravetz Kiadás, Budapest, 1947. 28. o.
[7] Uo. 30. o.

keresi, amennyiben az elérhető". Hobbes szerint biztonság csak akkor érhető el, ha az ember nem tartja meg a mindenkinek mindenre vonatkozó jogát, hanem egyes jogokat átruház vagy felad, ami egy mindenkit összekötő szerződés alapján történik. Az Aba város életében fontos helyet elfoglaló Társadalmi Szerződés léte is kapcsolódik ahhoz a Hobbs-i következtetéshez, hogy a természeti törvények követése csak akkor biztosítható, ha az egyes emberek akaratukat egyetlen akaratnak rendelik alá. Egyszerűen megfogalmazva az emberek olyan tartalmú Társadalmi Szerződést kötnek, hogy mindenki - mindenki mással szemben kötelezi magát arra, hogy semmilyen ellenállást sem tanúsít azzal az eggyel szemben, akinek az akaratát alávetette.[8]Hobbes elméletében így jön létre az állam, de a XXI. században éppúgy igazolja egy ilyen elmélet az önkormányzati működést is, hiszen a helyi közigazgatás csúcsszervének működésében kifejezett akarata - mindenki szerződése következtében - mindenki akaratának számít. Aba város esetében annál is inkább megvalósul ez az elköteleződés, hiszen a Társadalmi Szerződés célja nem valamely mindenki felett álló hatalom legitimizálása, hanem az emberek, a lakosság közösségének összefogásra késztetése. Hogyan lehetséges ez? Hobbes a szuverént kiveszi a szerződés hatálya alól: feltételezi, hogy a szuverén az önvédelem jegyében ki tudja kényszeríteni a békét, mivel az ereje miatt nem támadják őt meg. Ebből adódóan a Társadalmi Szerződésben tehát minden egyes személy önállóságának teljében vesz részt annak érdekében, hogy az igények automatikusan kiegyensúlyozásra kerülhessenek.[9]

John Locke szerint, ha a szuverénnek túl nagy teret engedünk, és mindenki saját dolgában lenne bíró, ez ténylegesen tartós háborús állapothoz vezetne, ha nem létezne semmilyen fölérendelt fórum, amelynek kezébe a bíráskodás és a végrehajtás mindenki számára kötelezően le van fektetve. A Társadalmi Szerződést tehát olyan módon teszi az önfenntartás és a béke eszközévé, hogy ezzel a törvényhozást, a bíráskodást és a végrehajtó hatalmat a szerződő emberek átadják egy föléjük rendelt hatalomnak.[10] A jelenlegi gyakorlat azt kívánja meg a lakosságtól: vegyenek részt aktívan a helység életében, az ügyek vitelében, és ne tekintsék érdektelennek, feleslegesnek hallatni a hangjukat.

David Hume többek között szerződéskritikájával szerzett magának nevet a jogfilozófia területén, hiszen elméletében elutasította a természetjogi és Társadalmi Szerződés-elméleteket, felvetette a legitimáció problémáját, mint az emberi engedelmesség kérdését. Szerinte az állam eredete a tulajdon védelmére szolgáló jogrend szükségességére vezethető vissza. Az egyes ember elfogadja ezt a jogrendet olyan pragmatikus megfontolásból, hogy az

[8]http://www.sulinet.hu/tovabbtan/felveteli/ttkuj/9het/filozofia/filoz9.html.
[9]Ludassy Mária - Reich Orsolya: Társadalomfilozófia. ELTE-MTA-Balassi Kiadó, 2010. 9-10. o.
[10]http://www.sulinet.hu/tovabbtan/felveteli/ttkuj/9het/filozofia/filoz9.html.

egyes ember életében jelentkező hátrányokat a társadalmi életben kompenzálja a béke és a biztonság haszna. Az állami rend stabilitásának feltétele a hatáskörök világos kijelölése, és ezt az integrációknak is szem előtt kell tartaniuk.[11] Napjaink joggyakorlatában ugyanakkor a Hume-i érvelésnek nincs igazán visszatartó ereje, hiszen példának okáért Aba város társadalma alapvetően azzal a céllal társul egy szerződésben, hogy ezáltal a demokráciát aktívabban és hatékonyabban gyakorolhassák a település életében. Hume-nak tehát lehet, hogy igaza volt a Társadalmi Szerződésről alkotott véleményében addig, amíg az kifejezetten az államra vonatkozik. Aba város esetében azonban egy új városról beszélhetünk, ahol abban áll mindenki érdeke, hogy megszólítva érezze magát a közös ügyek alakításának folyamatában.

Bár a XVI-XVII. században igen kedvelt terület volt a Társadalmi Szerződések kutatása, létjogosultságuk indoklása vagy éppen tagadása, mára az érdeklődés elhalványult. Annak ellenére történt így, hogy megközelítéstől függően elmondható: az egyes nemzetek szuverenitásának, jogrendszerének és jogállamiságának alapját képező alkotmányok maguk is egyfajta Társadalmi Szerződésnek minősülnek, miután rögzítik benne az együttélés alapvető elveit. Több nemzetközi példát is találunk a Társadalmi Szerződés egyfajta újkori megvalósulására, így többek között a szomszédos Ausztriát 1945-ben egy olyan megállapodás hozta ki a társadalom kettészakadásának súlyos válságából, amelyben a konzervatív és szociáldemokrata vezetők megállapodtak a közös kormányzásban. Az Amerikai Egyesült Államokban Roosevelt elnök New Deal programja hordozott magában hasonlóan radikális reformokat, míg Svédországban szintén az 1930-as években a munkavállalók jogainak előmozdítása területén történt jelentős előrelépés a munkaadók társulásának és a szakszervezeti konföderáció együttműködésének kimondásával.

Ahhoz, hogy egy működőképes Társadalmi Szerződés alapjait tegyük le, szükséges tisztáznunk azt, hogy vajon létezik-e olyan cél, amelynek elérése csak ilyen megállapodással lehetséges, illetve azt is, hogy kik között kellene megkötni az ilyen megállapodást. Fontos tisztázni, hogy milyen társadalmi érdekek mentén folyhat az egyeztetés, milyen intézményi kereteket biztosíthatunk a tárgyalásoknak, illetőleg talán a legalapvetőbb kérdéssel is foglalkoznunk kell: vajon milyen módon válhat részévé a szerződés a társadalmi gondolkodásnak?

2005-ben Aba város tíz évre szóló Társadalmi Szerződést kötött, amelynek működését nagyban befolyásolta, hogy a 2012. január 1-én hatályba lépett Alaptörvény és az ennek

[11] http://mult-kor.hu/cikk.php?id=7625&pIdx=2

alapján megszületett, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) új keretet szabtak a települések működésének. Aba 2013. július 15. óta városi rangot kapott, amely eredmény eléréséhez hozzájárult az Abai Társadalmi Szerződés létrejötte és a szerződésben foglaltak érvényesítése. Miután 2015-ben lejárt az első megállapodás, a település úgy döntött, hogy a következő tíz évre a közös kérdések rendezésének igényével megújuló szerződést alkot.

2. Abai Magisztrátus (MAG)

Annak ellenére, hogy a részvételi demokrácia gyakorlata hihetetlen gyorsasággal terjed Európa és világszerte, ma még az eredmények igen bizonytalanok. Egyfelől a politika és a közpolitika között ma még nehéz a határvonalat meghúzni, így a képviseleti (közvetett) és a részvételi demokrácia szembeállítása a civil szféra és az önkormányzatok együttműködése helyett érdekellentéteket generálhat. Problémát jelent a jelenlegi intézményi és társadalmi környezet is, illetőleg az állampolgárok közösségi részvételének elméletét övező általános szkepticizmus. Problémát jelent az is, hogy a döntésekbe való bevonás ellenére a lakosságnak nincs felelőssége, a civil szervezetek pedig jóval kisebb szerepet játszanak a helyi közéletben, mint az kívánatos lenne. Abán részben a Társadalmi Szerződés első tíz éve elérte, hogy a lakosság különbséget tud tenni a pártalapú politizálás és a helyi közpolitika között.[12]

A demokráciakutatók egyik fő alapvetése, hogy minden olyan településen, ahol a képviseleti demokrácia továbbfejlődik egy komplex részvételi közösség és részvételi demokrácia programmá, ott központi elem a magisztrátusok létrejötte. Abán 24 (majd összesen 32) utcaközösség által egyenként választott civil képviselő létrehozta a saját civil fórumát. A helyi civil szervezetek képviselői (4 fő) szintén megszervezték saját községi/városi koordináló testületüket és képviselőket választottak. Az abai önkormányzati testület (7 fő) változatlanul hivatalban maradt és ellátta minden törvényileg szabályozott feladatát. A szintén helyi cégek, vállalkozások (gazdasági társaságok) szintén választottak képviselőket (6 fő). Végül a településen működő egyházak (2 fő), illetve az ifjúsági fórum (5 fő) is delegálták képviselőiket. Az összesen 56 képviselőből álló Abai Magisztrátus 2007

[12]Ugrin Emese - Varga Csaba: Az abai modell: a helyi demokrácia fejlesztése, a Társadalmi Szerződés létrehozása. (http://www.aba.hu/?module=news&action=show&nid=27283)

tavaszán alakult meg, egyfajta helyi parlamentként, miközben a polgármesteri hivatal felfogható helyi kormánynak is.[13]

Az Abai Magisztrátus tehát többek között képviseli és koordinálja a város minden intézményét és polgárát, információ- és tudásközpontként működik, fejleszti és kidolgozza a település stratégiáját, közvetlen részvételi lehetőségeket teremt a demokráciafolyamatokban, formálja a közgondolkodást, hogy a személyes problémákat háttérbe szorítsa a közösségért való tenni akarás.

Miért lényegesek az olyan, mintegy közvetítői szereppel bíró intézmények, mint a magisztrátus? Alapvető segítséget jelentenek a jogalkotás minőségének javításában, hiszen közvetlen visszacsatolást biztosítanak a társadalom részéről. Mint arra a témában rendszeresen publikáló szerzők gyakran felhívják a figyelmet, egy jogszabály minőségének felmérésére annak hatálybalépése előtt is van lehetőség, sőt legalább akkora hangsúlyt kell fektetni a jogszabály-előkészítési szakaszra, mint az azt követő szükség szerinti jogszabályrendezésre.[14]

Bottyán Béla szerint a minőségi jogalkotás tartalma időről-időre változik a kor kihívásainak megfelelően, azonban állandó érvényesülést kell biztosítani többek között az átláthatóság, a racionalitás és a jogbiztonság követelményének. A Társadalmi Szerződés a magisztrátus intézményével karöltve gondoskodhat az aktív társadalmi részvételről, és miután a lakosság folyamatosan értesül és részt is vesz a mindennapi folyamatokban, a jogbiztonság követelménye is hatékonyabban érvényesül.

3. Eredmények és tervek a jogi alapvetés fényében

Az Abán végbemenő folyamatokat számos gyakorlati filozófiai alapvetéssel támogathatjuk meg, többek között segítségül hívva Immanuel Kant (1724-1804) gondolatait is. Az össztársadalmi cselekvést is kiválóan jellemzi a neves filozófus példája, amelyben kifejti: minden cselekedethez egy maximát kell rendelnünk.

Aba város egy olyan Társadalmi Szerződést hozott létre, amely lehetővé teszi, hogy olyan maximákat alkosson a helyi lakosság és a vezetés, amelyek mentén ésszerű, mindenkit ösztönző, általános demokratikus aktivitáson alapuló döntések születhetnek. A Társadalmi Szerződés sok szempontból megfelel a Jeremy Bentham (1748-1832) nevével fémjelzett utilitarizmusnak is, amennyiben olyan döntési folyamatokat indít meg, amelyek hasznosnak

[13] http://www.reszvetel-demokracia-kozosseg.hu/cikkek.php?balid=7
[14] Bottyán i. m. 41-42. o.

bizonyulnak a helyi társadalom lehető legnagyobb csoportjára nézve. Természetesen a haszonelvűség alapvetését, amely szerint jó az, ami hasznos,[15] nem szükséges elfogadnunk ahhoz, hogy az elvet mégis alkalmazzuk Aba város esetében: hiszen a társadalom bevonása – feltéve, ha valódi aktivitást mutat a lakosság – éppen arról gondoskodik, hogy a közös haszon érdekében cselekedjen a település vezetése. Ebben az esetben pedig a hasznosság a jó fogalmának meg fog felelni.

Aba város Társadalmi Szerződésének szükségességét a változó körülmények és elvárások mellett a jogszabályi háttér is megalapozza. Tény, hogy az elmúlt tíz évben számos olyan előremutató változást ért el a település, amely mind az Alaptörvény helyi önkormányzatokra vonatkozó rendelkezéseinek, mind pedig a már említett helyi önkormányzatokról szóló törvény szempontjainak megfelel.

Az Alaptörvény helyi önkormányzatokról rendelkező 31. cikke szerint Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. Az Alaptörvény nemzeti hitvallásának szövegében szereplő emberi méltóság tisztelete a szerződés 5. pontjában jelenik meg, amely szerint felelős és szolidáris közösségként kitüntetett figyelemmel fordul a település a gyerekek, fiatalok és az elesettek, rászorulók, idősek felé. Értő és érző segítséget nyújt a tehetségük kibontakoztatásához, életük értékes, hasznos szervezéshez, hogy minél inkább bent tartsa őket a közösség szövetében. A szerződés létét önmagában megalapozza a hitvallás következő pontja: „Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki." A stratégiai fókuszpontokban szerepel az Alaptörvényben megfogalmazott értékrend, amely szerint együttélésünk legfontosabb keretét a család és a nemzet adja. A gyakorlatban Aba város az alközponti, városi szerepkörét, illetve az agglomerációs versenyt és a Székesfehérvár gazdasági-kulturális-fejlődési központként való megerősödéséből is adódó komoly tőkekínálatot kihasználva jó egzisztenciális lehetőségeket kínál a családok számára, a gyermekbarát városműködéssel bátorítja a családalapítást a gyermekvállalásra készülő középosztálybeliek számára.

A munka megbecsülése, az elesettek és a szegények megsegítésének kötelessége, a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése több ponton is megvalósul. A szerződés 4. pontja szerint a XXI. század egyik kihívása, hogy a közösség szempontjai háttérbe szorulnak az egyéni célokkal szemben. A település erre a problémára megfelelő válaszokat kíván adni a közéleti fórumok színvonalas, nyitott működtetésével, továbbá azzal,

[15] Uo.

hogy támogatja, hogy Aba város további szellemi és anyagi fejlődése érdekében egyre színesebb és lehetőleg mindenkit elérő, megmozgató szervezetek, klubok, egyesületek működjenek.

A település vállalja, hogy támogató figyelemmel követi, és értő javaslatokkal és kritikákkal, tevőleges együttműködéssel járul hozzá a település fejlődését szolgáló vállalkozásokhoz, tervek megvalósulásához, és ugyanilyen felelősséggel és eréllyel fellép a kedvezőtlen jelenségekkel szemben, a felmerülő veszélyek elhárítása érdekében. Aba város felismerte és a mindennapi városirányítás során érvényesíti is, hogy a magán- és közforrások működőképes lehetőségeket keresnek, igénylik a fejlesztésben tevőlegesen részt vevő, aktív helyi támogatást. A fejlesztési lehetőség, a magánbefektető ott telepszik le, ahol megfelelő közeget és lehetőséget talál.

Az Alaptörvény N) cikkében a jogalkotó rögzíti, hogy kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodást kötelesek követni a helyi önkormányzatok. Fontos emellett a 32. cikkben foglalt rendelkezés, amely szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot; határozatot hoz; önállóan igazgat; illetve meghatározza szervezeti és működési rendjét. Ennek fényében alapította meg Aba város a magisztrátusát, amellyel sokat tett a település a gazdálkodás ésszerű, az állampolgárok által jól követhető működéséért. Az intézmény saját működési szabályának preambulumában úgy fogalmaz, hogy nem fél tévedni, mert minden új út folyamatos korrekciókat követel.

Tekintettel arra, hogy a hatalommegosztás fontos intézményévé vált a magisztrátus, amikor a képviselő- testület megkapta a kompetenciák számára történő átadásának jogát, nagyon lényegessé vált az a körülmény, hogy a helyi társadalom főbb szereplőinek képviselői ott ülnek a soraiban. Ennek nyilvánvaló kihatása van a gazdálkodás átláthatóságára is. Fontos emellett, hogy Aba város bizonyos szempontból függetleníteni kívánja magát a pénzügyi forrásoktól, amikor úgy vélekedik: a község jövője nem azon múlik elsődlegesen, hogy mikor és mennyi forráshoz jut, hanem azon, hogy miként vélekedik a jelenről és milyen változások mellett kötelezi el magát. A Társadalmi Szerződés 8. pontja egyértelműen rendelkezik is a kérdésről, amikor úgy rendelkezik, hogy a város vezetése a vonatkozó jogszabályokban foglalt beszámolási kötelezettsége mellett, a Társadalmi Szerződésben foglaltakról a közéleti fórumok által is évente beszámoljon, és a lehető legszélesebb körben eszmét cseréljen a település lehetőségeiről, eredményeiről, kudarcairól és kihívásiról.

Mind a Társadalmi Szerződésben, mind a magisztrátus szabályzatában megjelenik az Alaptörvény O) cikkében foglalt alapvetés is, amely szerint mindenki felelős önmagáért,

képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni. A település elmondhatja magáról, hogy a helyiek számára elsődleges fontosságú a közösséghez tartozás. Hisznek ennek erejében, legyen az utcaszintű, vagy akár az egész városra kiterjedő. Az aktív és sokszínű civil kezdeményezések egyszerre erősítik a biztonságos és megtartó otthon érzését, és adnak inspirációt mind az egyénnek, mind a közösségeknek. Mindez összhangban áll a helyi önkormányzatokról szóló törvény 2. §-ban foglaltakkal is, amely szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A Társadalmi Szerződés indokoltságát alátámasztja emellett, hogy a törvény szerint a helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve fejezi ki és valósítja meg a helyi közakaratot.

Az egymásról való gondoskodásra való törekvés lényeges összhangot mutat az Alaptörvény XXII. cikkével, amely az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést kívánja biztosítani. Itt kell megemlíteni emellett a helyi önkormányzatokról szóló törvény 6. §-ban foglaltakat, amely szerint a helyi önkormányzat feladatai ellátása során támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt; illetve erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait. Abán számos fejlesztés valósult meg többek között az oktatás (óvoda, általános és művészeti iskola, gimnázium), a gyermek- és közétkeztetés (Fórum Étterem), az egészségügy (alapellátás, központi orvosi ügyelet, mentőállomás, járóbeteg szakellátó központ), a közigazgatás (kormányablak, járási hivatali kirendeltség) és a közbiztonság (térségi rendőrőrs) területén. Fontos volt emellett a szociális ellátás (idősek otthona, szolgáltató központ) fejlesztése, amely keretében a település erejéhez és lehetőségeihez mérten a lakhatási problémákat is megoldani törekszik.

Az Alaptörvény 32. cikkének k) pontja szerint a helyi önkormányzatok szabadon társulhatnak más helyi önkormányzattal, [...] feladat- és hatáskörükben együttműködhetnek más országok helyi önkormányzatával, és tagjai lehetnek nemzetközi önkormányzati szervezetnek. Emellett a 34. cikk szerint a helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek. Ennek fényében Aba város az agglomerációs versenyben saját erősségeire – erős közösségére és az élhető városra – építve biztos partnere kíván lenni a megyeszékhelynek, kiszolgálva a helyi és a környező települések lakosait is. Lényeges stratégiai fókuszpontot jelent a helyi erősségeket és hagyományokat

korszerűen hasznosító, összefogásra épülő, a helyi értékteremtést erősítő kulcstevékenységek megerősítése, mint az oktatást, a kultúrát, a természeti értékeket és a nemzetközi kapcsolatokat integráló turizmus kialakítása.

Figyelemmel a helyi önkormányzatokról szóló törvény 8. §-ban foglaltakra, amely szerint a helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához, valamint betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait, az Abai Magisztrátus preambulumában hangsúlyt helyez az érdekmentes szolgálat fontosságára, illetőleg a közösségi cselekvés személyes problémákkal szemben történő előtérbe helyezésére.

Összefoglalás

Minden közigazgatás megítélése a hatalom, a hivatal és az élet egymáshoz való viszonyán múlik.[16]Nagyon sokat ronthat a helyi önkormányzás megítélésén és hatékonyságán az a tény – vagy akár látszat –, hogy a helyi lakosságnak nincs befolyása az életüket közvetlenül érintő döntésekre, illetőleg nem látnak bele azokba a mechanizmusokba és folyamatokba, amelyek elvezetnek egy-egy ilyen döntés megszületéséhez. Ezen a helyzeten persze sokat segíthet, ha a döntések alapvetően kedvező hatással bírnak a lakosság többségére, azonban általában egyetlen döntés eredménye sem rendelkezik osztatlan pozitív visszhanggal. Ennek egyfelől megvan az az oka, hogy szinte lehetetlen olyan intézkedést végrehajtani, amely egyformán jó minden társadalmi csoportnak, de az is problémát szokott okozni, hogy – legalábbis Magyarországon – konstruktív ellenzéki aktivitást ritkán figyelhetünk meg, sokkal inkább destruktív szándékkal nyilvánítanak véleményt az egyes politikai szereplők. Ennek köszönhetően még a legnagyobb jobbító szándékkal megtervezett és kivitelezett cselekvési programok sem érhetik el a teljes lakosság tetszését. A folyamat öngerjesztő jelleggel idegeníti el a társadalmat a politikai közügyekben való részvételtől, lehetőséget biztosítva arra, hogy a politika magától is negligálja a társadalom befolyásának lehetőségét.

A fent vázolt problematikára egyfajta megoldást kínált Aba város azzal a kezdeményezéssel, hogy Társadalmi Szerződést hozott létre tíz évvel ezelőtt, ezzel nem csak saját polgáraira, de az agglomeráció gazdaságára is hatást gyakorolva, egyúttal a térség további településeit ösztönözve hasonló kezdeményezések kivitelezésére. A Társadalmi

[16] Bibó i.m. 476. o.

Szerződés egyszerű, és magától értetődő eszköz arra, hogy a kelseni „van" jelenségét „legyen" szintre emelje:[17] azaz az egyszerű társadalmi összefogásnak adjon egy normakeretet, és döntési tényezőként vonja be a településirányítás mindennapjaiba a lakosságot. Kelsen azt mondja, hogy a cselekvést jogi aktussá az a jelentés teszi, amelyet hozzá kapcsolnak, ezt a jelentést pedig egy norma tudja megalapozni.[18] Az a tény tehát, hogy a lakosság aktivitást mutat, hozzászól, gyűlésekre jár, kommunikál a vezetéssel, a Társadalmi Szerződés által emelkedik egy jogi-politikai jelentőséggel bíró, a részvételi demokrácia terén történő megnyilvánulássá.

A helyi önkormányzás tartalmi elemei között hangsúlyosan jelenik meg az önállóság fogalma, amely a helyi szabadságot jelenti, és legtöbb eleme a helyi közügyekben jelenik meg. Az önállósághoz való jog ugyanakkor nem jelenti a helyi önkormányzat teljes függetlenségét, így a nemzeti szuverenitást megtestesítő Országgyűlés törvényei által biztosított keretek között tudja maga kialakítani azokat a helyi körülményeket, amelyek biztosítják működésének és fejlődésének feltételét és irányát. Erre találta Aba városa a Társadalmi Szerződés koncepcióját, amelynek segítségével közvetlenül érdekeltté tehetik a helyi lakosságot a közügyekben való részvételben, illetve az egymásra való odafigyelésben.

Mindennek alapját adja az Alaptörvény és a helyi önkormányzatokról szóló törvény, amelyek demokratikus követelményekre utaló rendelkezései és az azokra épülő társadalmi gyakorlat kiszélesíti a közhatalom társadalmi alapjait, a helyi közakaratnak rendelik alá az önkormányzathoz tartozó közszolgáltatásokat, széles körben biztosítják az állampolgárok közügyekben való részvételét, ami legközvetlenebbül helyi szinten gyakorolható. A helyi önkormányzatokról szóló törvény indokolása azt tartalmazza, hogy a demokrácia legitimációs bázisának szélesítését szolgálják azok a rendelkezések, amelyek arra kötelezik a helyi önkormányzatot, hogy feladatai ellátása során támogassa a lakosság önszerveződő közösségeit, működjön együtt e közösségekkel, és biztosítsa a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt. Ennek Aba városa teljes mértékben megfelel, hiszen figyelembe véve a helyi és agglomerációs körülményeket, adottságokat, lehetőségeket ad a lehető legsokrétűbb civil jelenlétnek.

A törvényben megjelenő ősi etikai és jogi értékek, mint az öngondoskodás, az önfenntartó képesség erősítése, az együttműködés, a rendeltetésszerű joggyakorlás kötelezettsége, a joggal való visszaélés tilalma a Társadalmi Szerződésnek köszönhetően szerves részét képezi a lakosság mindennapjainak és tudatának. Lényeges alapvetése a

[17] Szabó i.m. 135. o.
[18] Uo.

törvénynek, hogy a helyi választópolgár képességei szerint köteles hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához, és ha az ehhez kapcsolódó társadalmi szkepticizmust a település képes jó gyakorlatokkal visszaszorítani, akkor olyan eredményes együttműködés születhet, amely a helyi demokrácia fejlesztését nagyon eredményesen szolgálja. Ennek jó példája, hogy mára Aba város lakosságának nagy része képes megkülönböztetni a pártpolitikai döntéseket a helyi irányítás eszközeitől, utóbbiban pedig egyre tevékenyebb részt képes vállalni az először 2005-ben, majd annak lejárta után 2016-ban elkészült újabb Társadalmi Szerződésnek köszönhetően.

Úgy figyelhetjük meg, hogy a Társadalmi Szerződés jogintézménye hozzájárul a társadalmi jóllét fokozásához is. A jóllét vizsgálatakor általános értelemben egyfelől az objektív realitásokkal, másrészt a szubjektív érzékeléssel kell foglalkoznunk – utóbbit a pozitív és negatív életszemlélet egyaránt jellemzi.[19]Az Európai Unió a szubjektív jóllét vizsgálatának során arra a következtetésre jutott, hogy az egyes egyének jóllétérzetét alapvetően meghatározza a foglalkozási helyzet, a családi állapot, a képzettségi szint, az anyagi helyzet, az életkor, a lakáskörülmények, illetve az egészség.

Aba város szerencsésnek mondhatja magát, hogy a lakosság és városvezetés közötti kommunikáció fejlesztésének egyik tetőpontjaként kialakította azt a formulát, amellyel minden felsorolt tényezőt átláthatóan, a közösség számára is aktív befolyást engedve kezelhetnek és fejleszthetnek.

Lényeges leszögeznünk, hogy a közigazgatás – legyen szó akár helyi, akár központi formájáról – a köz igazgatásának infrastruktúrája, része egy nagy társadalmi és természeti rendszernek. Ebből az következik, hogy ha fenntartható közigazgatást akarunk működtetni, akkor az infrastruktúráját is fenntarthatóvá kell tenni és abban az állapotban tartani.[20] A Társadalmi Szerződés jogintézménye alkalmas arra, hogy ezt az infrastruktúrát egyfelől a lehetőségekhez mérten transzparenssé tegye, másfelől arra, hogy a lakosság maga is fejlesztő tényezőként működhessen közre a közigazgatás fejlesztésében.

A közigazgatás minőségének fejlesztését illetően az elmúlt évek eredményei igazolják, hogy Magyarországon is egyre ismertebbé és elfogadottabbá válik a minőségelvű közigazgatás gyakorlata, amely feltétele a fenntartható szolgáltató közigazgatásnak. A minőség, mint központi érték fogalmával kapcsolatban azonban sok félreértéssel lehet találkozni, hiszen összetett fogalom lévén egyszerre tartalmaz sok objektív és szubjektív

[19] Kaiser Tamás – Kis Norbert: A jó állam mérhetősége. Tanulmányok. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2014. 80. o.
[20] Uo. 151. o.

elemet. Elmondható mindenekelőtt, hogy a minőség alapvetően a célnak való megfeleléstől függ.[21] Aba város önkormányzata sokat tesz a folyamatos minőségi fejlesztésért, ennek egyik legfontosabb eszköze a Társadalmi Szerződés. Lényeges megemlíteni, hogy a társadalmi párbeszédre nyitott kormányzati rendszerek sokszor kényszerülnek reaktív magatartásra. A Társadalmi Szerződés koncepciója azonban hozzájárul ahhoz, hogy a folyamatos társadalmi aktivitásnak hála, kevésbé szülessenek olyan döntések, amelyek után a településvezetés magyarázkodni legyen kénytelen.[22]

Részletes indokolás

Lon Luvois Fuller amerikai jogfilozófus szerint a jog nem más, mint „az emberi magatartás szabályok uralma alá rendelését célzó vállalkozás." Úgy véli, hogy a jog az ember közösségi szükségleteit kielégítő, illetve segítő erő.[23] Ezt az elvet követi maga a Társadalmi Szerződés-koncepció modern kori megvalósulása is, amennyiben olyan jogot jelent, amely folyamatosan és naprakészen szolgálja az őt létrehozó embereket.

Aba város vezetése pontosan ezen elhatározás mentén alkotta meg az új Társadalmi Szerződést, levonva azokat az elkerülhetetlen és előremutató tanulságokat, amelyeket az előző tíz évet meghatározó megállapodásból szereztek. Lényeges körülmény, hogy a Társadalmi Szerződés jogintézménye immanens módon gondoskodik a benne foglalt jog erkölcsi tartalmáról is, hiszen a közösség részvételére alapozva nem tartalmaz olyan kitételeket, amelyek szembe mennek a közérdekkel.

A 4. ponthoz: Részvételi demokrácia

„Fenntartjuk a korábbi Abai Társadalmi Szerződésben foglalt utcaközösségi intézményrendszert, amely által folyamatos és érdemi párbeszéd valósul meg; Minden helyi közügyben tevőlegesen támogatjuk, hogy a részvételi demokrácia ezen formája hatékonyan hozzájáruljon Aba város mindennapjainak és jövőjének meghatározásához, a felmerült érdek- és véleményütközések kezeléséhez."

[21] Uo. 153. o.
[22] Uo. 186. o.
[23] Szabó i.m. 237. o.

A képviseleti demokrácia egyik fontos jellemzője, hogy az állampolgárok számára csak behatárolt és korlátozott mértékű politikai beleszólásnak enged teret, ezért is illetik a közvetett jelzővel. A képviseleti demokrácia rendszere a XX. század második felében került abba a helyzetbe,hogy nem minden esetben volt képes az érdekeket, különösen a helyieket megfelelően érvényesíteni, megjelent az állampolgárok részéről az az igény,hogy ők is szeretnének közvetlenül beleszólni saját környezetük fejlődésébe, nemcsak a választások és egyéb népszavazások alkalmával, hanem a köztes időszakokban is. Így előtérbe került a részvétel elve, ennek módja, szereplői, jellemzői és gyakorlati megvalósíthatósága.[24]A Mötv. már alapelvi szinten is meghatározza az állampolgárok helyi hatalommegosztásban való részvételét, hangsúlyozva felelősségüket, az együttműködésük fontosságát. Az önkormányzatok számára feladat az állampolgárok települési célok megvalósításában való együttműködésének kiszélesítése, továbbá törvényi szinten megfogalmazza azt az elvárást, hogy az önkormányzatoknak kötelessége támogatni a lakosság önszerveződő közösségeit, az önkormányzat működjön együtt e közösségekkel, biztosítsa a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt (pl.: utca-közösségek).A Társadalmi Szerződés szellemiségének megfelelően elsődlegesen a saját és másokért való felelősség felerősödését szükséges elérni.

A Társadalmi Szerződés ilyen módon magából a társadalomból táplálkozik, elismertségét és érvényességét abból nyeri, hogy ösztönzi a lakosságot, és az érintettek a megállapodás szerint vesznek részt a mindennapi ügyekben. Ebben a tekintetben felidézhetjük Alf Ross dán születésű jogfilozófus elméletét, amely szerint egy szabály érvényességének alapja a hatékonyság vagy érvényesülés, illetőleg az a mód, ahogyan a szabályt kötelezőnek érzik azok, akik használják.[25] Eszerint tehát érvényesnek a ténylegesen működő jog tekinthető, és a Társadalmi Szerződésnek pontosan az a célja, hogy az életben kövessék, illetőleg, hogy reflektálhasson az emberek által megélt mindennapi problémákra, kérdésfelvetésekre.

Az 5. ponthoz: Magistratus

„Támogatjuk, hogy Aba város javát szolgáló érdemi és hasznos munkát végző közösségek, szervezetek, vállalkozások képviselőiből jöjjön létre ismét egy városi Magisztrátus, amely

[24]Reisinger Adrienn: Részvételi demokrácia és társadalmi részvétel – elméleti megközelítések. Civil Szemle, 2009/4. 5. o.
[25] Szabó i.m. 226. o.

egészséges munkamegosztásban a város vezetésével és a képviselő-testülettel folyamatosan és emelkedetten jelenítse meg a fontos véleményeket, javaslatokat a város vezetése számára."

Először Tocqueville-nél jelenik meg az a gondolat, hogy a demokratikus folyamatokban való részvételnek pozitív hatása van az egyén fejlődésére is. A részvétel fontossága mellett Kant és Constant amellett érvelt, hogy az emberektől nem várható el, hogy kövessék a mindennapi politikát, így szükség van képviselőkre, akik az emberek nevében járhatnak el. Herold Laski 20. századi politológus értelmezése szerint a részvétel oly módon jelenik meg a társadalmakban, hogy különböző csoportosulások felelősek az érdekek érvényesítéséért, fontos szempont, hogy az állam csak az egyik csoportosulás a sok közül, nincs kitüntetett szerepe.[26] Mindennek értelmében az Abai Társadalmi Szerződés hangsúlyosan előtérbe helyezi a Magistratusi tisztséget, amelynek felelőssége az eskütétellel, éppen úgy jelenik meg, mint a képviselő-testületi tagok esetében. A Magistratusi tagok jogosultak a képviselő-testület munkájába belelátni, a döntéshozatalt javaslatokkal segíteni, nem döntési jogkörrel, csupán véleményezési testületként újra szerveződve helyi vállalkozókból és idősebb tapasztalt Abai polgárokból.

A 6. ponthoz: Klubok, egyesületek, szellemi fejlődés

„Törekszünk arra, hogy korunk, a XXI. század azon kemény kihívására, hogy a közösség szempontjai háttérbe szorulnak az egyéni célokkal szemben, megfelelő válaszokat adjunk a közéleti fórumok színvonalas, nyitott működtetésével, továbbá azzal, hogy támogatjuk, hogy Aba város további szellemi és anyagi fejlődése érdekében egyre színesebb és lehetőleg mindenkit elérő, megmozgató szervezetek, klubok, egyesületek működjenek."

Az állampolgári részvétel Reisinger Adrienn szerint több fronton valósulhat meg, ennek egyik legfontosabb ága a közösségi létért való együttes tevés. A részvételi demokrácia működésének felépítését a következő ábra[27] foglalja össze:

[26] Reisinger i.m. 7. o.
[27] Uo. 11. oldal.

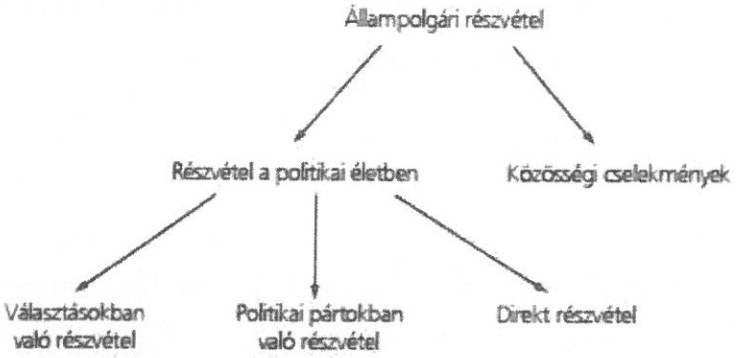

Az önkormányzati fakultatív feladatok finanszírozása csak a saját bevételek vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges. A költségvetési tv. tartalmazza a külön forrásokat, amely néhány társadalmilag fontos feladathoz nyújt támogatást, ha azok ellátását az önkormányzat önként vállalja (pl.: zenekar, színház, könyvtár működtetése). A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és az önkormányzatok feladata. Az önkormányzat támogatni köteles a közművelődést.

A 7. ponthoz: Gyerekek, idősek, rászorulók

„Vállaljuk, hogy felelős és szolidáris közösségként kitüntetett figyelemmel fordulunk a gyerekek, fiatalok és az elesettek, rászorulók, idősek felé. Értő és érző segítséget nyújtunk a tehetségük kibontakoztatásához, életük értékes, hasznos szervezéshez, hogy minél inkább bent tartsuk őket a közösség szövetében."

Nagyon fontos megjegyezni, hogy nagy létszámban vannak alacsony lélekszámú települések, melyek teljesítőképessége korlátozott. Fontos, hogy az aktív korú állampolgárok és maga az önkormányzat felelősséggel legyen gyermekei, idősei és rászorulói iránt. Gondolni kel e körben az óvodai ellátásra, az egészségügyi ellátásra, idősek elhelyezésére, pl.: Abai Idősek Otthona fejlesztése.

A 8. ponthoz: Helyi vállalkozások fejlesztése

„Támogató figyelemmel követjük, értő javaslatokkal és kritikákkal, tevőleges együttműködéssel járulunk hozzá Aba város fejlődését szolgáló vállalkozások terveinek

megvalósulásához. Ugyanilyen felelősséggel és eréllyel fellépünk a kedvezőtlen jelenségekkel szemben, a felmerülő veszélyek elhárítása érdekében. Jelen pontban írtak szerint támogatjuk Aba Város Önkormányzata 2026-ig szóló Gazdasági programjában foglalt elképzelések sikeres megvalósítását"

A helyi fejlesztésekre vonatkozóan a részvétel egyik nagy előnye, hogy pozitívan hat a települések gazdálkodására is. Egyrészt, ha olyan fejlesztések valósulnak meg, melyeket a lakosság is támogat, az hosszú távon is a település és környezetének érdekeit fogja szolgálni,így nem kell néhány éven belül újra forrásokat biztosítani ugyanarra a fejlesztési problémára,hiszen probléma nem is fog nagy valószínűséggel felmerülni vele kapcsolatban. Másrészt csak olyan elképzeléseket lehet támogatni, amelyek finanszírozása is biztosítható, így már a beruházások megindulása előtt fel lehet és kell is mérni, hogy a fejlesztések megvalósulása után finanszírozható-e az adott infrastruktúra, szolgáltatás, és valóban lesz-e rá igény. Ezáltal sok-sok millió forint spórolható meg, ezenkívül átláthatóbbá válik a helyi, ezen keresztül a központi költségvetés is. Ha az emberek látják, hogy a forrásokat hatékonyan, az ő véleményüket is figyelembe véve használják fel, mélyül a bizalom a helyi kormányzati szervek felé, ami közvetetten az egész ország működésébe vetett bizalmat is erősíti.[28]

Itt kell visszautalnunk a Magistratus újraszerveződő funkciójára, melyet korábban is részben helyi vállalkozók építettek fel; tudásukkal, eszmecserékkel azt gyarapították. A cél pályázatok, Európai Uniós fejlesztések felkutatása az önkormányzat számára, illetőleg vállalkozás élénkítési stratégiák kidolgozása.

A 9. ponthoz: Információs és digitális világ

„Támogatjuk, hogy élve az információs és digitális világ adta lehetőségekkel egyre több fórum, hírcsatorna működjön Aba városában, amely hitelesen tudósít a város közösségi életéről mind a település polgárai, mind a külvilág számára."

Marc Gramberger egy 2001-ben megjelent OECD-kiadványban az állampolgárok részvételi szerepét elkülöníti a politikai szerepvállalástól, a középpontba az információhoz való jogot és a véleményezést helyezi. Kiemeli az információk oda-vissza irányú áramlásának fontosságát, ezáltal válik teljessé a kétoldalú kommunikáció.[29] Az ingyenes wifi minden településen

[28] Uo. 16. oldal.
[29] Uo. 12. oldal.

történő kiépítésével azt a célt kívánják a jövőben elérni, hogy olyan emberek számára tehessék elérhetővé az internethasználatot, akiknek nincs anyagi lehetősége internetcsomag vásárlására vagy más okból nem férhetnek hozzá, azok számára ingyenes internet-hozzáférési pontokat törekszünk kialakítani a jövőben. Ehhez a törekvéshez Aba város is csatlakozni kíván, a digitális fejlődés előmozdítása érdekében.

A kormány határozott törekvése, hogy a társadalom (Aba város polgárai) javára fordítsa a digitális technológia előnyeit, és egyúttal megvédje a leginkább kiszolgáltatottakat a digitális forradalommal együtt járó negatív következményektől. Ez azt is jelenti, hogy felkészülten nézzünk szembe a digitális kor kihívásaival. A tervek szerint minden magyarországi településen lesz egy olyan középület, amelyen belül, illetve egy olyan közterület, ahol ingyenesen elérhető az internet szolgáltatás valamilyen formája.

A 10. ponthoz: Társadalmi/települési/Aba városi fórum

„Támogatjuk, hogy Aba város vezetése a vonatkozó jogszabályokban foglalt beszámolási kötelezettsége mellett, a jelen Társadalmi Szerződésben foglaltak előrehaladásáról évente beszámoljon, és a lehető legszélesebb körben eszmét cseréljen a település lehetőségeiről, eredményeiről, kudarcairól és kihívásairól."

Reisinger Adrienn a Burns–Hambleton–Hogget szerzői hármasra hivatkozva a következő módon mutatja be a társadalmi részvételt:

Részvétel teljes vagy részleges hiánya:

- Polgári engedetlenség;
- Kiábrándult kommunikáció;
- Az informáltság alacsony szintje.

Állampolgári részvétel:

- információk biztosítása;
- konzultáció;
- kommunikáció tanácsadói testületeken keresztül;
- döntéshozatal előkészítésében való részvétel;
- helyi érdekek érvényesítése;

- partnerség.

Állampolgári irányítás:

- irányítási funkciók delegálása;
- irányítással való megbízás;
- kölcsönös függés.

Mindez megjelenik az Abai Társadalmi Szerződésben foglaltakban is, hiszen az állampolgári részvétel és irányítás közötti határmezsgyén való fennmaradás érdekében rögzíti a dokumentum, hogy évente egy vagy több társadalmi fórum megtartása szükséges, a közmeghallgatás működési elve szerint. A társadalmi fórum célja, hogy a lakosság és a helyi önszerveződő közösségek kérdéseket és javaslatokat fogalmazzanak meg a képviselő-testület számára. A lakosságnak így lehetősége nyílik személyesen találkozni a képviselő-testület tagjaival, annak érdekében, hogy az önkormányzat elért eredményeit megismerhesse. Azzal a különbséggel, hogy gyakoriságát nem a törvény, hanem a lakosság határozza meg. Nem kizárólag általános tájékoztatás, hanem különböző részérdekek és a lakosság igényeinek a feltárásához segít hozzá.

A 11. ponthoz: „Aba, az öröm városa"

„Támogatjuk, hogy Aba fejlesztésének jelmondata és fejlesztésének iránytűje is legyen egyben: »Aba, az öröm városa«."

A jogszabályi szinten is több ízben megfogalmazott követelmény, miszerint a helyi önkormányzatoknak kötelessége gondoskodni az önszerveződésről és öngondoskodásról, legkönnyebben úgy ültethető át a gyakorlatba, hogy az állampolgárok számára szerethetővé teszik azt a környezetet, amelyért tenniük kell. Ennek hiányában a demokrácia nem teljesedhet ki, hiszen amit nem érez magáénak a lakosság, ahol nem látja a befektetett munka gyümölcsét, ott az aktivitás sem lesz megfelelő színvonalú.

A 12. ponthoz: Új célok és feladatok

„Üdvözüljük, hogy az Új Abai Társadalmi Szerződés egy olyan intézmény, amely alkalmas keret a folyamatos megújulásra, új célok és feladatok befogadására, a szükséges módosítások,

javítások hatékony megvalósítására oly módon, hogy az ezzel kapcsolatos viták, egyeztetések nem vonnak el aránytalanul sok erőforrást a közös célok elérésétől."

Bibó István szerint a hatalmi beállítás számára a közigazgatás eszköz, amelyet a hatalom céljainak szolgálatában fel lehet használni. A hatalom szempontjából az a közigazgatás jó, amely ezeket a célokat jól meg tudja valósítani; ha pedig változóak a célok, akkor az a közigazgatás jó, amely „ingadozás és ellenállás nélkül tud átállítódni új meg új, rajta kívül álló erők által elébe tűzött célok végrehajtására."[30] Ezt az elképzelést követi Aba város Új Társadalmi Szerződése is, amely szerint a XXI. század folyamatosan változó gazdasági-társadalmi-kulturális kihívásaira való reakcióképpen a település célja egy olyan Társadalmi Szerződés létrehozása, amely az új feladatokhoz folyamatosan képes igazodni.

[30] Bibó i.m. 473. o.

Most ismét a próbatételek idejét éljük, melyek a megerősödésünket szolgálhatják a fiatalokért, az értékteremtőkért és a befektetőkért folytatott versenyben, ha békés szívvel tesszük a dolgunkat.

ABA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

GAZDASÁGI PROGRAM

2014-2026.

BEVEZETÉS

Az elmúlt 26 évben Aba dinamikus fejlődése töretlen volt. Ez nemcsak a lakosszám növekedésében, a közműellátás és életminőség nagy javulásában érzékelhető, hanem a **lakosság aktív közösségé válásában**, a kultúra és a gondolkodásmód megváltozásában is tapasztalható. Elsősorban ennek az előretekintő szemléletmód kialakulásának eredménye, hogy a település a **kitűzött céljait sorra meg tudta valósítani**. Az abai családok, felnőttek által kötött *Társadalmi Szerződés* a figyelemről, az összefogásról, az egymásért való fáradozásról, a közös célok érdekében való tenni akarásról szólt.
A 2000-es évek elejétől tudatos munkával -az enyhén hátrányos helyzetű nagyközségből- dinamikus **modell értékű várossá vált Aba**. Az itt élőkben kialakult az előretekintő, mindig a fejlődést kereső szemléletmód, és ez alapozza meg a további fejlődés dinamikáját is.
A jó adottságok és a szerencsés elhelyezkedés elősegíti, hogy összekötő **kapocs és segítőtárs** legyen az ipari nagyváros és a mezőgazdasági kiszolgáló térség összekapcsolásában. Az elmúlt időszak közigazgatási változásai lehetővé tették, hogy Aba város kapcsolódva a nagylélekszámú Székesfehérvári járáshoz aktív segítséget nyújtson a járásközpontnak, a járás déli részének gyors és ügyfélbarát közigazgatási ellátásában.
Ezek a tényezők határozzák meg az elkövetkező időszak stratégiai céljait és a lakosság részvétele biztosítja a város eredményesebbé tételét. Hit és hagyománytisztelet mellett a fejlődést segítő új keresése és megvalósítása által vezérelve fejlesztik tovább városukat az itt élők.
Az abai polgárok olyanná kívánják tenni városukat, mint egy gyöngyszem, amely bár kicsi, de a rávetülő fénnyel óriási területet ragyog be. A város is így sugározzon környezetére, és példamutatásával húzza azokat is a fejlődés útján.

Ez a program akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a város **ki tudja használni** fejlődési potenciálját;
- olyan célok kerülnek kialakításra, amelyeket a lehető legnagyobb mértékben tudják **támogatni** az EU Strukturális és Beruházási alapjai;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) döntő részben meg is valósulnak a 2014-2020-as időszakban, minél jobban **kihasználva az uniós támogatások** adta lehetőségeket;
- a városban a fejlesztések térben és időben egymással **összehangoltan** valósulnak meg;
- a program a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé, **fejlesztéseket generáló** erővé válik;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a **közszféra mellett a magánszféra** fejlesztéseit is képes ösztönözni;
- ha a fejlesztési tervek kidolgozásánál folyamatosan használják és **tovább fejlesztik** a változások figyelembevételével.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

1.1.1 Aba jövőkép:

*Legyen a kistelepüléseknek **követendő példát mutató** város, amelyet a hit,a művészet és a tudomány harmóniája jellemez, ahol a nyílt, tenni akaró és befogadó közösség jó városi hangulatot és alkotó légkört biztosít, a közösségi szolgáltatások és a közeli munkalehetőségek **színvonalas életet és biztonságot nyújtanak** a jövő nemzedékének, híre és kisugárzása az országhatáron túlra is elér.*

Indoklás

Aba félúton helyezkedik el, és mint egy összekötő kapocs, Székesfehérvár (nemzetközi szinten jegyzett gazdasági erőcentrum) és Sárbogárd (erősödő térségi szereppel bíró, kiváló termőhelyi adottságú déli periférikus térséget képviselő) város között.

Ezt a hatást elősegíti a fontos, É-D irányú közlekedést biztosító, ezeken a településeken átmenő 63-as számú főút, amelynek átkötő szerepe lesz az M7 és M8 között is.

Ez az ipari és mezőgazdasági kapocs szerep biztosítja Aba elmúlt 10 évben megindult, további dinamikus fejlődését, a kialakult alkotó társadalmi élet erősödését. A nagyvárosi erőcentrumok magukkal húzzák az itt lakók életminőségének növelését célzó igényeket, melyek kielégítésére közösen törekednek és amely vonzóvá és követhető példává teszi a várost. Elősegíti a térség kiváló termőhelyi adottságainak jobb hasznosítását, javítva agrárpiaci pozícióit, mezőgazdasági és társadalmi innováció egyre erősödő kezdeményezőjévé válik. Ez a szerepkör azonban megköveteli a természeti környezet megőrzését a jövő számára és a klímaváltozás hatásainak kivédésére való felkészülést és példamutatást.

1.1.2 A jelenlegi alaphelyzethez kapcsolódó horizontális célok:

1. Horizontális cél

Erős gazdasági háttér megteremtése, hogy biztosítsa lakosainak a tudáshoz, egészséges élethez való hozzáférés lehetőségét.

Indoklás

Erős gazdasági háttér megteremtése nélkül leáll a térség fejlődése. „Az országos összehasonlításban is kiváló termőhelyi adottságai ellenére Fejér megyében (is) az agrártérségek átfedésben vannak az elmaradott kistérségekkel, településekkel, ahol a nagytáblás, monokultúrás agrártermelés alacsony élőmunka igényű. Ezért e területen – az egészségtudatosságra és a helyi termékek iránt megnyilvánuló keresletre építve – a vidékgazdaság versenyképességének növelésére van szükség, a társadalmi felzárkóztatással összhangban."

Jelenleg a fehérvári ipari centrumhoz beszállítóként kapcsolódhatna Aba, de ennek nincs meg sem a tradicionális, sem az ipari háttere. Viszont az elmúlt évtizedek során kialakult ingázó munkaerő egyre jelentősebb lehetőséget teremt a helyi ipari kisvállalkozások kialakulásának. A másik területen a tradicionális mezőgazdasági hagyományok adnak lehetőséget a továbbfejlődésre. Ehhez elengedhetetlen a lakosság szaktudásának, képességeinek, kreativitásának folyamatos gyarapítása.
Fejleszteni kell a szakképzést, felnőttképzést, a mezőgazdasági, vízgazdálkodási, megújuló energia ismeretek elterjedését is.
Elő kell segíteni az olyan kapcsolati rendszerek fejlődését, mint a légiközlekedés,a Börgöndi reptér fejlesztésének elősegítése nagy hatást gyakorolhat az abai térség fejlődésére.
Ez a biztos háttér teszi lehetővé a lakosok tudásának fejlődését és olyan életkörülmények kialakításának lehetőségét, amely mellett a kisvárosi lét örömtelivé válik.

2. Horizontális cél

Jó városszerkezet és infrastruktúra kialakítása, amely lehetővé teszi a hagyományokat őrző, biztonságos közösségi életteret.

Indoklás

A lakókörnyezet fejlesztése elengedhetetlen feltétele a továbbfejlődésnek. Ahhoz, hogy a város szakítani tudjon falusias jellegével, amely bizonyos esetekben kedvező is lehet, olyan modern városszerkezetet kell kialakítani, amely elősegíti a hagyományok megőrzését, de biztosítja az új közösségi formáknak is a lehetőséget. Fontos szerepet kap a belváros a szolgáltató egységeivel, de lehetőség nyílik a turistáknak is tartalmas időtöltésre.
A városi fejlődésnél kulcs szerepet tölt be a megfelelő infrastruktúra jelenléte. Ez nem csak a közműhálózatok meglétében, a megfelelő úthálózatban csúcsosodik ki, de előtérbe kerül az infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalom fejlesztése is.
Az értékeink megőrzése, a hagyományok ápolása mellett fontos szerepet tölt be a lakosság biztonságérzetének biztosítása.
Ezeknek a feltételeknek az együttes megléte teszi igazán vonzóvá a várost és biztosít olyan életteret, amelyben a művészet és az alkotásvágy is kiteljesedhet.

3. Horizontális cél

Természeti környezetét óvó, a klímaváltozás hatásainak mérséklésére törekvő közösség létrehozása.

Indoklás

A társadalom és a gazdaság egészséges fejlődését, szennyeződésektől mentes természeti környezete biztosítja. Természeti értékek megőrzése a jövő nemzedékek számára is fontos alapot teremt a fenntartható életmód megválasztására.
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai érintik az élelmiszer termelés biztonságát, ezért Abán külön hangsúlyt kap a vízgazdálkodás megfelelő feltételeinek a biztosítása is. A megfelelő szintű vízkárelhárítás, belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázatkezelése, valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz a közeljövő komoly kihívását jelenti. További feladatokat jelent az EU

2020 Stratégiához illeszkedően országosan is vállalt, számszerűsíthető feladatokhoz való hozzájárulás, a megújuló energiaforrások részarányának növelése és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

Mivel az Új Széchenyi Terv nagyléptékű energiatakarékossági programokba és zöld gazdaságfejlesztésbe kíván fogni, ennek megvalósulása hozzájárulhat Abán a foglalkoztatottság növeléséhez, illetve az innováció alapú beruházások, mezőgazdasági új technológiák elterjedéséhez.

1.1.3 Átfogó célok:

- **Gazdaság, mezőgazdaság fejlesztése**: Az ipar, a mezőgazdaság és a turizmus egyidejű fejlesztésével.
- **Tudás és egészséges életmód fejlesztése:** Minden korosztály és lakos számára tudás és kultúra fejlesztését segítő, jó élettér biztosítása. A fiatalok szívesen maradjanak itt, más településekről jövők szívesen költözzenek ide. Az idősek aktív tevékenységi korának kiterjesztése.
- **Városi lét és infrastruktúra fejlesztése:** A gyorsan változó világhoz alkalmazkodó városszerkezet mellett, a hagyományok ápolása, a művészet, a tudás, a természet harmóniájának megteremtése az élet minden területén. Városi infrastruktúra és magas színvonalú közösségi szolgáltatások legyenek.
- **A város klímatudatossága és környezetének megóvása:** A környezetet óvó és a természeti adottságokkal bánni tudó közösség kialakítása, amely felkészülten kezeli a klímaváltozás hatásait.

Jobban kifejtve az átfogó célt: a város megtartva a korábbi évek dinamizmusát, **erősítse gazdasági hátterét,** segítse a tudás alapú mezőgazdaság fejlődését és a turisztikai adottságait használja ki jobban annak érdekében, hogy a **város fejlődésének** a gazdasági **háttere** meglegyen. Lakosai **képzettségének és képességeinek a fejlesztéséhez** biztosítsa a tudáshoz, egészséges élethez való hozzáférés lehetőségét. Olyan **városszerkezet és infrastruktúra** alakuljon ki, amely tiszteletben tartja a hagyományokat, de a mai kornak megfelelő életteret nyújt és lehetővé teszi az energia és klímatudatos környezethasználatot. Aba így válhat **európai** színvonalon mérve is vonzó **kisvárossá**.

1.1.4 Átfogó célok stratégiai elemei:

A négy legfontosabb beavatkozási terület stratégiai célterületei az alábbiak:

Gazdaság, mezőgazdaság fejlesztése:

- ***Új ipari centrum fejlesztése.*** A Börgöndi reptér fejlesztése új lehetőségeket nyit meg, amelyhez a felnőttképzés, új munkalehetőségek és új igények kapcsolódnak.
- ***Egészséges mezőgazdaság, egészséges élet***. A mezőgazdaság modern diverzifikált fejlesztése, vidék-város együttműködésének erősítése.
- ***Turisztikai vonzerő*** növelése. A térség egyedisége további fejlesztéssel jelentős idegenforgalmi fejlődést eredményezhet.

Tudás és egészséges életmód fejlesztése:

- ***Oktatás fejlesztése.*** A hit erősítése és a művészet oktatása az alkotás és az együttműködés vágyát is felébreszti az ifjúságban és megalapozza a közösség jövőjét.

- ***Egészséges életmód.*** A megváltozott, felgyorsult élettempóhoz igazodó egészségkezelés lehetőségeinek biztosítása és oktatása.

Városi lét és infrastruktúra fejlesztése:

- ***Városfejlesztés.*** Csak a hagyományok megtartásával végzett városfejlesztés és modernizáció eredményezi annak közösség általi elfogadását.
- ***Közlekedésfejlesztés.*** A térség fejlődésének motorja a magas színvonalú kapcsolódás az egyes kiemelt ipari és mezőgazdasági centrumokhoz.
- ***Életminőség javítása.*** A városi lét új szintű igények megjelenését váltja ki, különösen a fiatalság körében. Aba, ha tartani kívánja a „fiatalodási stratégiáját", a városi élettér biztosítását meg kell, hogy oldja egyes területein.

A város klímatudatossága és környezetének megóvása:

- ***Energia hatékonyság***. Hazánk energiával való ellátása örök téma volt korábban. Ma a világot foglalkoztató kérdéssé vált, ezért fontos a szinte legkisebb egységekig tudatosítani a megújuló energiák használatát és az energiával való gazdaságos bánásmódot.
- ***Környezetvédelem.*** Mind a mezőgazdaság fejlesztése, mind az új ipari létesítmények magukban rejtik környezetünk néha nem előnyös megváltoztatását. Ezért a fejlesztéseknél különös hangsúlyt kell, hogy kapjon a környezeti hatások vizsgálata és környezeti állapotunk javítására való törekvés.
- ***Vízgazdálkodás.*** Abán kiemelt hangsúlyt kap a vízgazdálkodás fontossága. A területi adottságok, a belvíz veszélyessé teszik a térséget, ugyanakkor a felfutó mezőgazdasági termelés igényli, hogy az aszályos időszakokban megfelelő mennyiségű öntözővíz álljon rendelkezésre. Ugyancsak fontos a jelenleg nem megfelelő minőségű ivóvíz paramétereinek javítása is.

1.1-1. ábra. Célrendszer – célok közti kapcsolat

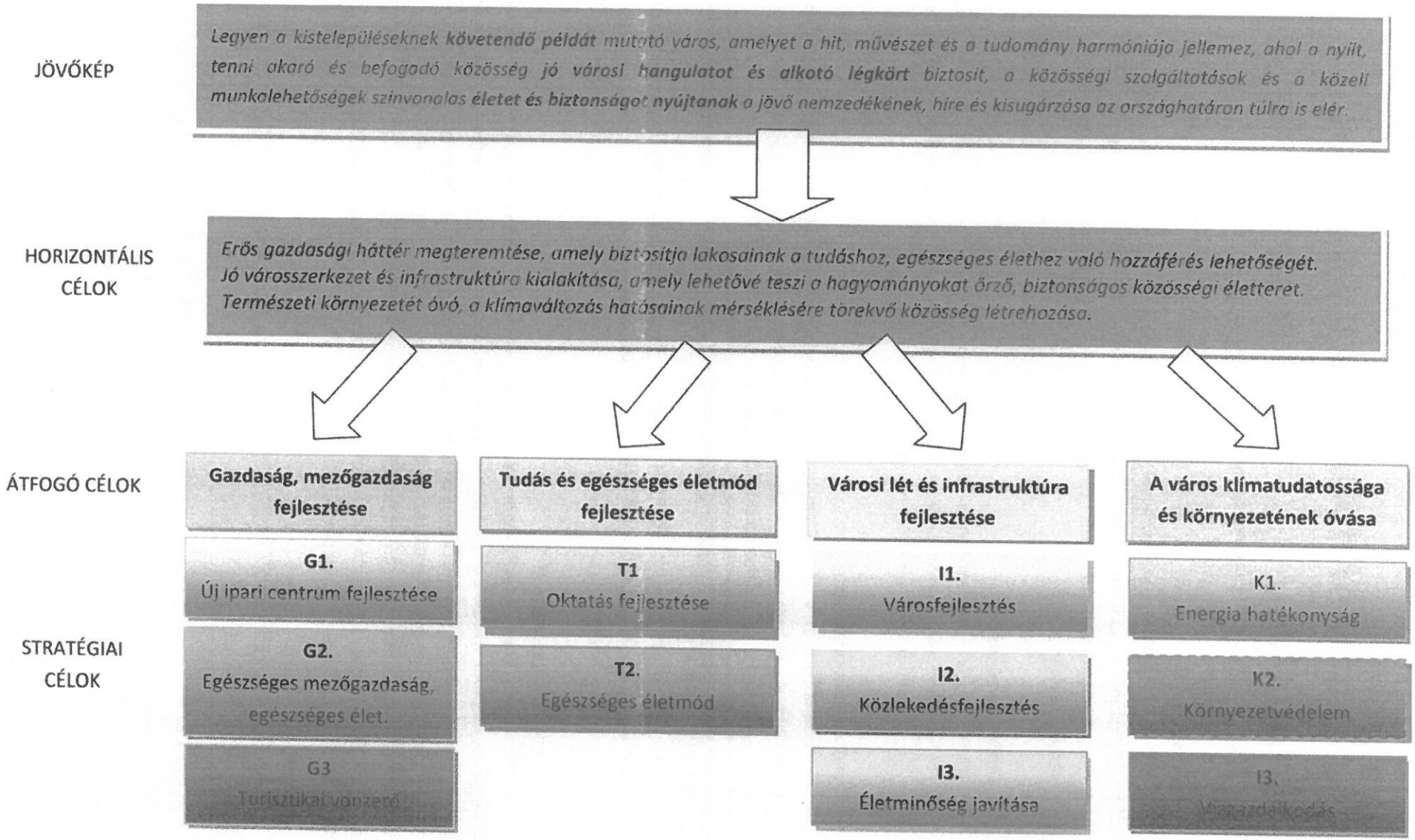

2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 A BEAVATKOZÁSOK TÍPUSAI

A gazdasági program az alábbi típusú fejlesztési beavatkozásokat tartalmazza:

- **Kulcsprojektek:**
  Alapvető feltételét képezi valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.

- **Hálózatos projektek:**
  Kisebb léptékű, a középtávú városi célok megvalósulását (horizontálisan) elősegítő akció. A város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, további hálózatos projektekkel egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

- **Akcióterületi projektek:**
  Az önkormányzat és partnerei által az akcióterületen az elkövetkezendő években tervezett projekt az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében. Megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők.

- **Egyéb projektek:**
  Ide alapvetően azokat a projekteket soroltuk be, melyek Abától független megvalósulásúak, ugyanakkor Abát közvetlenül érinti és jelentős hatással van rá.

2.2 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

Az akcióterületek azok a fejlesztési gócpontok, a beavatkozások kiemelt célterületei, ahol egymással összefüggő beavatkozások valósulnak meg a meghatározott célok elérése érdekében. A kijelölt akcióterületek a jelenlegi és jövőbeli funkciók, illetve a fejlesztési igények alapján kerültek meghatározásra. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a tervezett fejlesztések megvalósíthatósága és a középtávú célokhoz való illeszthetősége szempontjából az akcióterületek csak egyfajta koncentráltságot jeleznek, az akcióterületen kívül jelzett projektek ugyanolyan fontos szereppel bírhatnak a város jövőképe szempontjából.

Az előzetes egyeztetések alapján, a város területén öt fejlesztési akcióterület került kijelölésre, ezek a következőek:

- Bodakajtor
- Belsőbáránd
- Aba belváros
- Északi városrész
- Déli városrész

2.2-1. ábra. Akcióterületek kijelölése

Az akcióterületek kijelölésében a fejlesztési szükségleteken túl azok megvalósíthatóságának feltételei, nem utolsó sorban a majdani pályázati jogosultsági kritériumoknak való megfelelés is szerepet játszik. Emiatt a tervezés jelenlegi fázisában – figyelemmel az uniós pályázatai lehetőségekre vonatkozó jelenleg még hiányos információkra is – az akcióterületek lehatárolása még nem tekinthető véglegesnek, inkább csak azok jellegének és elhelyezkedésének kijelölése történik meg indikatív jelleggel. A konkrét fejlesztések kidolgozása során ezek még pontosításra kerülhetnek, de addig is a korábban megjelölt városrészeket tekintjük akció területeknek.

Fontos kiemelni azt is, hogy a korábbi fejlesztési programok akcióterület központúságával szemben a jelen stratégia nem zárja ki az akcióterületen kívüli fejlesztések szükségességét, létjogosultságát sem. A tervezési munka során beazonosított fejlesztési elképzelések között több olyan pontszerű beavatkozás, vagy a város területén hálózatosan megvalósítandó fejlesztés is szerepel, amelyek nem, vagy egyidejűleg több akcióterületre van hatással, ennek ellenére a városi stratégia szempontjából kulcsfontosságú lehet, ilyenek a hálózatos, illetve az egyéb projektek.

AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEK BEMUTATÁSA

2.2.1 Akcióterület: Bodakajtor (BkAT)

Az akcióterület indikatív lehatárolása:

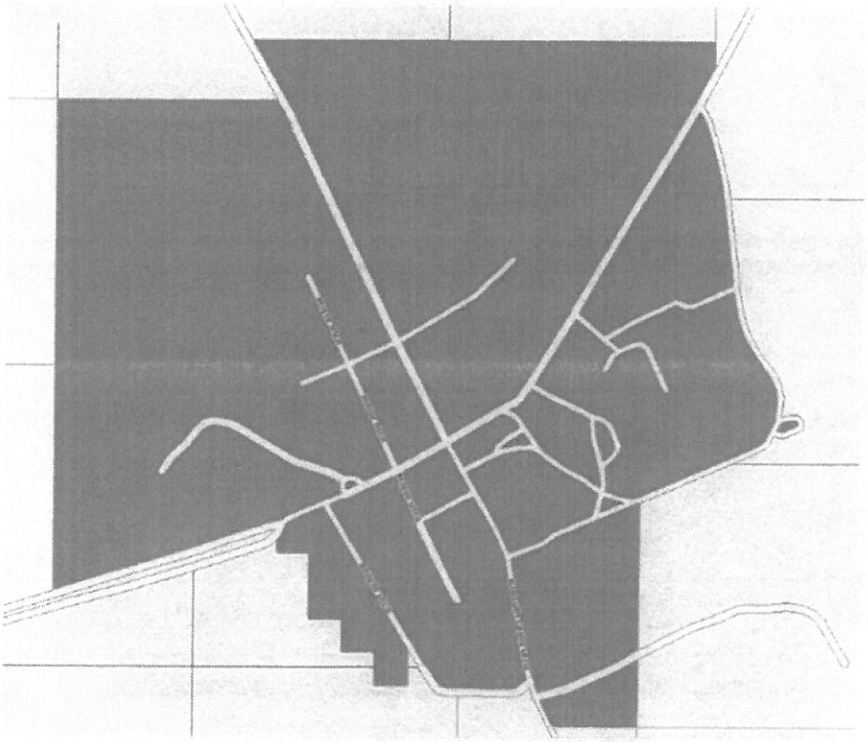

Az akcióterület Aba centrumtól 5 kilométerre fekszik, északnyugati irányban független önálló településrészként, nem kapcsolódik közvetlenül Aba belterületéhez.

Jellemzői: A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakónépesség száma 296 fő. Értékei közé tartozik a Zichy-kastély, a védett víztorony, a sportpálya és a jó közúti elérhetőség mind a 63-as főút, mind Aba központ felől. Az itteni sikeres fejlesztések az utóbbi 20 év munkája és pályázatai alapján valósultak meg. Mindezek ellenére az elöregedés nagyobb mértékű, mint Aba többi városrészében. Ugyancsak problémát jelent az itt élők alulképzettsége (51,6%), a magas munkanélküliségi ráta (13,9) és a magas rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (45,7%). Problémát jelent az elhanyagolt korábbi Bodakajtori Állami Gazdaság telepe. A terület, jelentős zöldfelületeket és természeti értékeket is magában foglal.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen:

- A szegregálódási folyamat visszafordítása képzett fiatalok csábításával a területre.
- A lepusztult létesítmények felújítása, vonzóvá tétele.
- Az elöregedési folyamat lassítása.

- Idős foglalkoztatás elősegítése, mezőgazdasági vállalkozások diverzifikált fejlesztésének segítése, szervezése.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- Sárvíz Technológiai Park
- Bodakajtor város-rehabilitáció, közösség fejlesztési központ.
- Illegális hulladék elhelyezés megelőzése program.
- Környezetkímélő agrártermelés.
- Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása.

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- Foglalkoztatás bővítő programok támogatása, munkaerő mobilitási képzés.
- Mezőgazdasági vállalkozások diverzifikált fejlesztésének segítése szervezése.
- Klímaváltozáshoz alkalmazkodó gazdálkodást oktató programok támogatása.
- Játszótér kialakítása.
- Egészséges életmód nevelési program.
- Hírközlés, Internet fejlesztése.
- Új típusú támogatási rendszer kialakítása magasan képzett fiatalok letelepítése érdekében.
- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása.
- Lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása.
- Új teljes körű településrendezési terv készítése.

2.2.2 Akcióterület: Belsőbáránd (BbAT)

Az akcióterület indikatív lehatárolása:

Az akcióterület Aba centrumtól közel 12 kilométerre fekszik, északi irányban független önálló településrészként, nem kapcsolódik közvetlenül Aba belterületéhez.

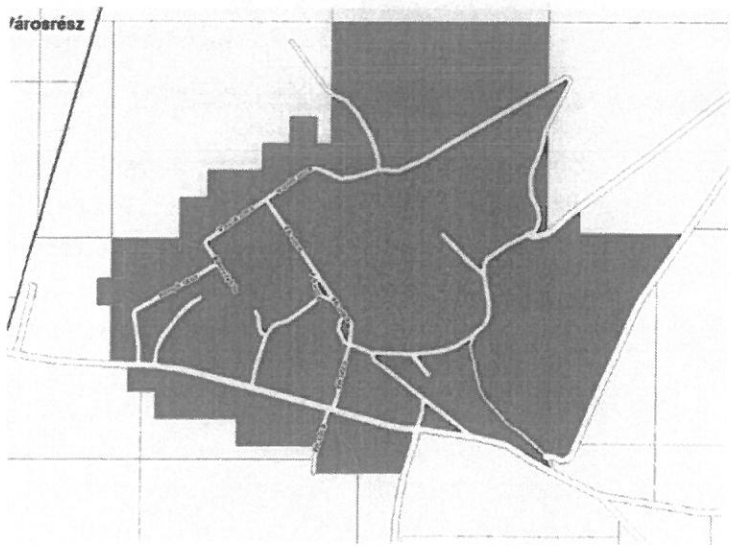

Jellemzői: a korai írásos anyagokban Belső- és Külsőbárándot 1465-ben, *Bárándként* említik meg. A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakónépesség száma 225 fő. Értékei közé tartozik a Börgöndi reptér közelsége és az ott lévő ipari terület, az eddigi nyugodt békés környék, a közel 50 Ha-os Belsőbárándi-Tátorjános term. véd. terület. Fejlesztéseknél előnyt jelent a vasútállomás is. Kedvező a képzettségi mutató és valószínűleg Székesfehérvár közelsége miatt rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya is kicsi.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen:

- Felkészülni az Alba Airport ipari terület fejlesztésével járó hatások kezelésére.
- A lakókörnyezet infrastruktúrájának fejlesztése, hogy vonzóvá váljon az ipari területet üzemeltetők számára ott letelepedni.
- Jól képzett fiatalok beköltözését elősegíteni.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- Alba Airport multimodális központi iparterületek infrastrukturális fejlesztése Székesfehérvár Önkormányzata által.
- Belsőbáránd infrastruktúra- fejlesztés, Alba Airport háttér.
- TDM vadászturizmus fejlesztése.
- Belsőbárándi-Tátorjános term. véd. terület fejlesztése, bevonása az iskolai oktatásba.
- Bolondvár, Ebvár turisztikai feltárása, kápolna építése.
- Belsőbáránd szennyvízelvezetés kiépítése.

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- Foglalkoztatás bővítő programok támogatása, munkaerő mobilitási képzés.
- Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban.
- Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése.
- Új teljes körű településrendezési terv készítése.
- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása.
- Lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása.

2.2.3 Akcióterület: Belváros (BeAT)

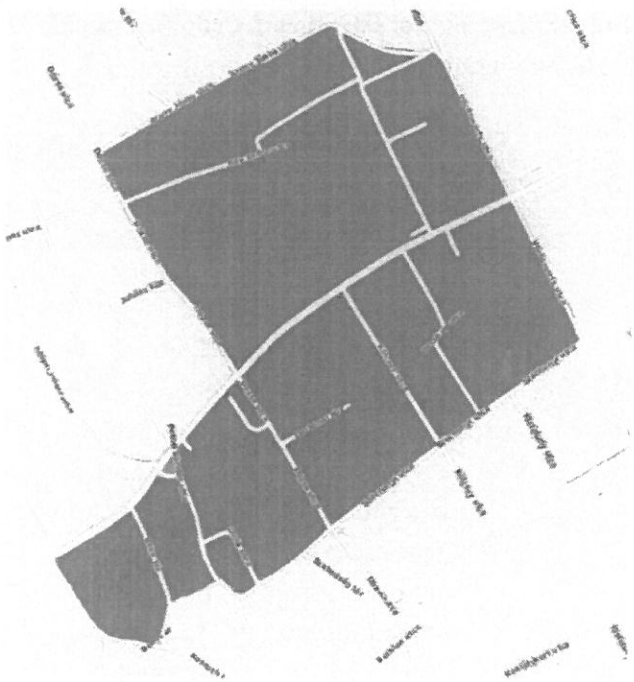

Az akcióterület indikatív lehatárolása: Az Arany János utca, Vörösmarty utca, Széchenyi utca és a Kálvin János utca által körülhatárolt terület, kiegészülve a Béke térrel.

Jellemzői: A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakónépesség száma 714 fő, ami területarányosan talán a legnagyobb lakossűrűséget jelenti. Ugyancsak jelentős számú középület és közösségi létesítmény található a területen. Itt van a Polgármesteri Hivatal és a Kormányablak, rendőrőrs, Aba Sámuel Általános Iskola, Bissingen-Zichy-kúria, B3 Takarékszövetkezet Abai Kirendeltség, Coop áruház, Posta, református templom, katolikus templom. Jelentős hatása van a Kultúr Közösségi Ház és Tanka János Városi Könyvtárnak, Sárvíz Művészeti Alapiskolának,

Kormányablaknak, Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Abai Kirendeltségének. Itt találhatók az egészség megőrzése szempontjából fontos egészségügyi létesítmények is az új járóbeteg szakellátó központ, a háziorvosi rendelők, fogászat, gyógyszertár.
A területen élők képzettségi mutatója jó, de az egész terület mutatókban szinte az abai átlagot képviseli.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen:

- Elsődleges szempont a városias jelleg kialakítása, a belvárosi hangulat megteremtése. Ez a terület Aba város magja, ennek kialakítása, hangulata fogja meghatározni a városiasodás további folyamatát.
- A koncentrált egészségügyi létesítmények mellé kereskedelmi és szolgáltató centrum létrehozása is szükséges.
- Az iskolák és környezetük fejlesztése, hogy az ifjúság szívesen tartózkodjon a belvárosi területen.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- Kereskedelmi és szolgáltató központ létesítése.
- Mezőföldi Építőipari Vállalkozói Ház.
- Hit és művészet kapcsolatának fejlesztése, művészeti iskola fejlesztési projekt.
- Aba kulturális örökségvédelem, háromszögletű Katolikus templom felújítása.
- Térfigyelő-kamerarendszer kiépítése veszélyeztetett területeken.
- Aba mint „intelligens klímatudatos város", e-közigazgatás fejlesztése.
- Egészségügyi szolgáltatások bővítése, területi koncentrálása.
- Belvárosi parkolóhelyek bővítése.
- A belvárosi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése.
- A városi közvilágítás látványának javítása, légvezetékek földkábelesítése (belváros).

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- A városi turisztikai marketingtevékenységek támogatása.
- Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban.
- A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése, duális képzés.
- Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése.
- Turisztikai rendezvények támogatása.
- Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése.
- Egészséges életmód nevelési program.
- Életfa kompetencia program II. ütem.
- Sporttal az egészséges ifjúságért program, a sportcentrum fejlesztése és működtetésének kiszélesítése.
- A városi sportélet és rendezvények támogatása.
- Új teljes körű településrendezési terv készítése.
- A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése.
- Belvárosi parkolóhelyek bővítése.
- Hírközlés, Internet fejlesztése.
- A városi oktatási intézmények teljes körű energetikai felújítása.

2.2.4 Akcióterület: Északi városrész (ÉvAT)

Az akcióterület indikatív lehatárolása:
A belváros határától valamint a Rákóczi utcától északra eső belterület, de a fejlesztések itt külterületi részeket is érintenek. Ezek a Fehérvári út vasút felé eső oldalán levő ipari létesítmények és fejlesztendő ipari területek, valamint a tervezett termálfürdő területe.

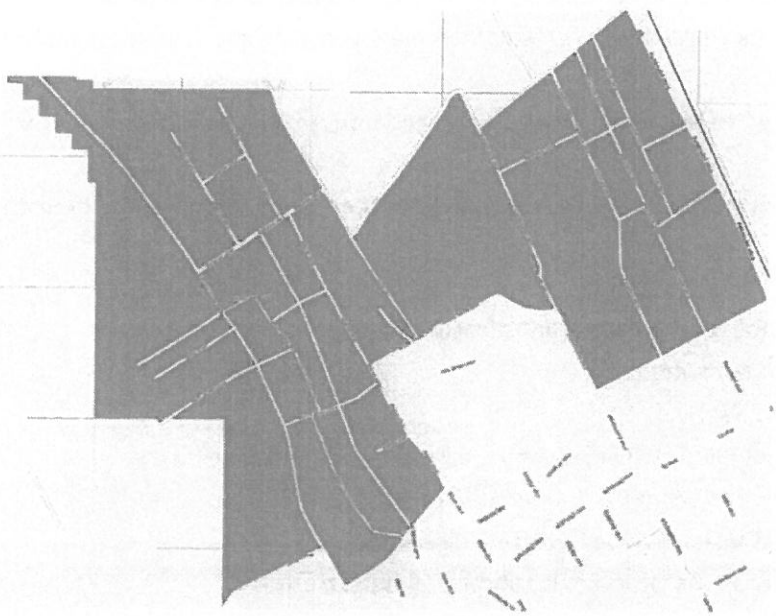

Jellemzői: A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakónépesség száma 1645 fő, a legnagyobb lakos számú városrész. Itt található a borkultúrájáról nevezetes abai terület, a Kadarka, Leányka, Oportó és az Ezerjó utca. Jelentős létesítménye a 10 éve működő Abai Idősek Otthona a Kossuth utcában. Ehhez a városrészhez vesszük a külterületre eső Északi Ipari területet, és az ugyancsak jelenleg külterületi termálfürdő területét. Az északi városrész jelenleg a legtöbb kedvezőtlen statisztikai paraméterrel rendelkezik, egy kivétel az öregedési mutató itt a legkedvezőbb, jóval több 14-év alatti fiatal él a területen, mint 60 év feletti. Ugyanakkor itt található a Petőfi , Dózsa és Kálvin utca által határolt területen a 30%-feletti szegregációs mutatóval rendelkező lakosság, és itt a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. Ugyancsak erre a területre jellemző a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások magas (16,4%) aránya a lakott lakásokon belül.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen:

- A városrészen belüli szegregáció megszüntetése.
- Ipari, mezőgazdasági, turisztikai fejlesztések, a foglalkoztatási arány javítása érdekében.
- A termálfürdő beruházásainak megindítása.
- Északi ipari terület felélesztése.
- Belvizes és öntözési helyzet javítása.
- Új többcélú rekreációs terület kialakítása.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumban.
- Az É-K ipari terület "Zöld ipari terület" kialakítása, fejlesztése. Zöld bio termelési és értékesítési klaszter szervezése.
- Intenzív kísérleti foglalkoztatási program megvalósítása, biointenzív farm és termelői iskola létrehozása.

- Termálfürdő infrastrukturális fejlesztése.
- Aba bekötése a térségi kerékpárút-hálózatba Aba – Soponya és Aba-Bodakajtor összekötése.
- TDM vadászturizmus fejlesztése.
- Rekreációs, többfunkciós belső tó kiépítése Etele tér.
- Nádor csatornára alapozó aszálymentesítő fejlesztési program készítése.
- Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése, idősek otthona bővítése.
- Aba-Seregélyes összekötő út megépítése.

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- Foglalkoztatás bővítő programok támogatása, munkaerő mobilitási képzés.
- Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése.
- Egészséges életmód nevelési program.
- Életfa kompetencia program II. ütem.
- Új teljes körű településrendezési terv készítése.
- Belterületi utak, csomópontok pormentesítő burkolása.
- Külterületi földutak stabilizálása.
- Hírközlés, Internet fejlesztése.
- A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése.
- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása.
- A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása.
- A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése.
- Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése.
- Illegális hulladék-elhelyezés megelőzése program.
- Környezetkímélő agrártermelés, állattartási hulladék (trágya) kezelés.
- Térfigyelő kamerák és közvilágítási lámpatestek felszerelése.

2.2.5 Akcióterület: Déli városrész (DvAT)

Az akcióterület indikatív lehatárolása:

A belváros határától valamint a Rákóczi utcától délre eső belterület, de a fejlesztések itt külterületi részeket is érintenek, a Fehérvári út vasút felé eső oldalán levő vasútállomást, a déli határt az Árpád utca zárja le.

Jellemzői: A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakónépesség száma 1614 fő. Itt található az Abai Hétszínvirág Óvoda a Dózsa utcában és az Atilla Király Gimnázium a Kisfaludi utcában. Ehhez a városrészhez vesszük tartozónak a külterületi vasútállomást. A déli városrész jelenleg a legtöbb kedvező statisztikai

paraméterrel rendelkezik, egy kivétel az öregedési mutató itt is igen magas míg a 14 év alattiak aránya 16,4% addig a 60 év felettiek aránya 19,8%. Az öregedési index 121,05. Ugyanakkor a legalacsonyabb a munkanélküliségi ráta, és a képzettség és foglalkoztatottság is a legmagasabb. Ez a jelentős különbség az északi és a déli városrész között valószínűleg abból adódik, hogy itt jelentős kisvárosias terület alakult ki, főleg a Dózsa utca környékén.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen:

- A jelenlegi kedvező hatások elemzése és felerősítése.
- Az elöregedési folyamat lassítása.
- Óvoda és gimnázium fejlesztése, az ifjúsággal való foglalkozás technikai és létesítményi hátterének a biztosítása.
- Környezeti állapot megóvása és védelme.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése, duális képzés.
- Klímaváltozáshoz alkalmazkodó gazdálkodást oktató programok, támogatása.
- Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása.
- Hétszínvirág óvoda bővítése bölcsődei részleggel és meglévő épület felújítása.
- Illegális hulladék elhelyezés megelőzése program.
- Belterületi utak, csomópontok pormentesítő burkolása.
- Kerékpárút-fejlesztés.
- Új ravatalozó építése.
- Térfigyelő kamerák és közvilágítási lámpatestek felszerelése.

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban.
- Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése.
- Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése.
- Egészséges életmód nevelési program.
- Külterületi földutak stabilizálása.
- Hírközlés, Internet fejlesztése.
- A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése.
- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása.
- A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása.
- A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése.
- Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése.
- Környezetkímélő agrártermelés, állattartási hulladék (trágya) kezelés.

3.A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SEGÍTŐ, MÁR BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK

A program megvalósítása érdekében **határidőben benyújtottuk** mindazon **-önrészt nem igénylő, 100%-os támogatású-** pályázatokat, amelyeket a képviselő-testület korábban több fordulóban egyeztetett Fejér Megye Közgyűlésével. Ezen pályázatokat formai és tartalmi ellenőrzést követően befogadták, még ebben az évben el is fogják bírálni. A pozitív döntést követően azonnal megkezdhetők a beruházások, amelyek összértéke 2 milliárd Ft, valamennyi településrészünket érintik, és 2019-ig be kell fejezni őket.

Melyek ezek:

- Óvoda régi épületének teljes felújítása és bővítése bölcsődével (**150 millió Ft**).
- Kultúr Közösségi Ház teljes belső felújítása, Fórum étterem külső-belső felújítása, az általános iskola, Fórum és Kultúr körüli közterületek megújítása, zöldfelületek bővítése, térkövezés, buszöböl kialakítása (**213,5 millió Ft**).
- Szociális bérlakások építése, Etele téri tó kialakítása, a Rákóczi utcától északra lévő burkolatlan utcarészek aszfaltozása (Petőfi, Dózsa, Kadarka és 30 millió Ft erejéig további utcák), hiányzó közvilágítási lámpatestek és újabb térfigyelő kamerák felszerelése, konténergarázs a polgárőrség számára, eszköztároló és gyakorlati oktató épület közmunkások részére (**204 millió Ft**).
- További kerékpárút szakaszok kiépítése a Fehérvári úton, az Árpád utcában és a Dózsa utca Rákóczi utcától délre eső teljes szakaszán (**170 millió Ft**).
- A városközpont kialakítása a volt műhelycsarnok és környékének teljes megújításával, „zöldítésével", aktív pihenő- és szabadidőpark létrehozásával (**210 millió Ft**).
- Az abai orvosi rendelő, valamint a bodakajtori orvosi rendelő és közösségi ház külső-belső felújítása (**46 millió Ft**)
- A hátrányos helyzetű családok, gyermekek, fiatalok és idősek, valamint a munkanélküliek segítése képzési és közösségi komplex programok megvalósításával (**72 millió Ft**).
- Sárvíz Technológiai Park, Innovációs Tudásbázis, Kutató-fejlesztő Intézet és Menedzsment Központ létrehozása Bodakajtoron. A szakmai munka a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karával való együttműködésben valósul meg. (**800 millió Ft**).
- Szabadidős sportpark kialakítása Abán és Belsőbárándon.
- Az ivóvízminőség javító beruházás közbeszerzése folyamatban van.

KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

E fejezet célja annak bemutatása, hogy a program hogyan illeszkedik a területfejlesztési tervdokumentumokhoz, településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz. A kapcsolatokat az alábbi táblázatok összegzik.

Európa 2020 stratégia

Az „Európa 2020" az Európai Unió 2010-ben útnak indított, 10 évre szóló növekedési és foglalkoztatási stratégiája. Célja a 2008-2009-es válságból hatásainak kezelésén túl az, hogy megteremtse az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés feltételeit az Európai Unióban. A stratégiát az egyes tagországoknak érvényesíteniük kell a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó tervdokumentumokban, az uniós forrásokból származó támogatások feltételeinek kidolgozásánál.

Ennek biztosítására az átfogó szabályokat tartalmazó uniós rendelet[1] írja elő, hogy minden egyes ESB-alapnak[2] a stratégiában meghatározott 11 tematikus célkitűzést kell támogatnia. Az egyes pénzügyi

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete.

[2] Európai strukturális és beruházási (ESB) alapok: Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA), Kohéziós Alap, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA).

alapokra vonatkozó specifikus szabályokat tartalmazó rendeletek a 11 tematikus célt tovább bontják beruházási prioritásokra, amely prioritásokat az adott alap támogatja.

Mind a tematikus célok, mind a beruházási prioritások beépülnek a hazai programozási dokumentumokba (Partnerségi Megállapodás, Operatív Programok) meghatározva, hogy a Magyarországon elérhető európai uniós források milyen jellegű beavatkozásokat támogathatnak. Miután városi stratégiai célok elérésére tervezett beavatkozások döntően EU-s támogatásokkal valósíthatók meg, meghatározó jelentőségű áttekinteni, hogy e célok megfelelnek-e az Európa 2020 tematikus céljainak, illetve a beruházási prioritásoknak.

Az alábbi táblázat a célok illeszkedését mutatja be, alátámasztva egyben azt, hogy Aba stratégiai céljai teljes mértékben összhangban állnak az általános uniós célokkal; sőt, egy-egy stratégiai cél több tematikus cél megvalósulásához is hozzájárul. Ennek megfelelően a városban tervezett beavatkozások uniós támogathatósága biztosított.

Stratégiai cél	Európa 2020 tematikus cél és beruházási prioritás
Új ipari centrum fejlesztése	*A KKV-k versenyképességének fokozása* – *a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt* – *a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása* – *a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén* *A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése* – *foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését* – *aktív és egészséges idősödés* – *a munkavállalók, vállalkozások és a vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez*
Egészséges mezőgazdaság, egészséges élet.	*A KKV-k versenyképességének fokozása* – *a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt* – *a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása* *Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése* – *az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása*
Turisztikai vonzerő növelése	*Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása* – *az IKT-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása* *A KKV-k versenyképességének fokozása* – *a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása* *Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban* – *minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését*

Stratégiai cél	Európa 2020 tematikus cél és beruházási prioritás
A jövő alapja a test és szellem fejlesztése. Oktatás fejlesztése	*Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba* – *oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével*
A jövő alapja a test és szellem fejlesztése. Egészséges életmód	*A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem* – *beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra*
Közszolgáltatások fejlesztése	*Az IKT-hoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása* – *az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése* – *a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, továbbá feltörekvő technológiák és hálózatok támogatása a digitális gazdaság érdekében* *Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása* – *az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESzA által támogatott intézményi kapacitásra és a közigazgatás hatékonyságára irányuló intézkedések támogatása* – *a közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a felelősségteljes kormányzás megvalósítása*
Városfejlesztés	*A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem* – *a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása*
Közlekedés fejlesztése	*A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása* – *a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával*
Életminőség javítása Közösségi élet	*A KKV-k versenyképességének fokozása* – *a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt* – *a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása*

Stratégiai cél	Európa 2020 tematikus cél és beruházási prioritás
Energia hatékonyság	*Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban* – *az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása* – *minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését aktív és egészséges idősödés*
Környezetvédelem Vízgazdálkodás	*Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése* – *a hulladékgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében* – *a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében* – *a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdaövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is*
Kulturális örökség és hagyományok védelme	*Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése* – *a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése*

Partnerségi Megállapodás és Operatív Programok

Az európai uniós támogatások hazai felhasználását a stratégiai jellegű Partnerségi Megállapodás, illetve a támogatási prioritásokat és azoknak megfelelő forrásallokációt is tartalmazó, az EU által 2015 tavaszán elfogadott Operatív Programok alapozzák meg. Az előzőekben vizsgált átfogóbb, uniós szintű illeszkedésen túl fontos, hogy a tervezett beavatkozások az e dokumentumokban rögzített specifikus feltételeknek is eleget tegyenek. Az egyes Operatív Programokhoz, illetve azok prioritásaihoz való illeszkedést a 2.3 fejezet mutatja be a finanszírozhatóságon keresztül.

A programban szereplő fő stratégiai célkitűzések szempontjából különösen fontos szerepet fog betölteni a 2014-20-as programozási időszak operatív programjai közül a TOP, GINOP, a KEHOP és a Vidékfejlesztési Program. A stratégia megvalósítását szolgáló beavatkozások ezen operatív programok prioritástengelyeinek, illetve intézkedéseinek figyelembevételével fogalmazhatóak meg pontosan, illetve válnak illeszthetővé a leendő pályázati kiírások elvárásaihoz.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az Országgyűlés az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal fogadta el a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK). A dokumentum, mely a korábbi Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció (OFTK) integrálásával készült, rögzíti

és összehangolja az ágazati fejlesztési- és a területfejlesztési célokat, emellett a 2014-2020-as uniós tervezéshez is kiinduló alapot ad. A dokumentum a megyék fejlesztési céljait is integrálja.
Az OFTK Fejér megyére vonatkozóan megfogalmazott **megyei fejlesztési irányai** egy-két kivétellel közvetlenül érvényesíthetőek a Abai térségben is (egy-két irány esetében részlegesen). A városi stratégia szempontjából a legfontosabbak:

- A közösségi közlekedést segítő Észak-Déli irányú közlekedési infrastruktúra (63-as út) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar" megerősítése.
- Az ipari zónák fejlesztésének folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.
-

Az országos **szakpolitikai célok** közül Aba stratégia céljai az alábbiakkal áll a legszorosabb kapcsolatban:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme.

A **területi célok** közül az alábbiak emelhetők ki:

- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

Fejér megyei tervdokumentumok

Aba város térségére vonatkozóan a **megyei koncepcióban** kiemelt fejlesztési célok a mindegyike megjelenik a progrmunkban is:

- Turizmusfejlesztés,
- Gazdaságfejlesztés, a környezetipar fejlesztése és támogatása
- A mezőgazdaság támogatása, egészséges termékek előállítása;
- Az alternatív energiaforrások támogatása
- A környezetvédelmi célú fejlesztések támogatása (hulladék terméklánc kialakítása.)

A 2015 májusában elfogadott, a TOP gazdaságfejlesztési szempontjait figyelembe vevő Integrált Területi Program célkitűzéseit szintén jól szolgálják a programban meghatározott célok. A **Fejér megyei ITP** az alábbi célokat rögzíti:

- Helyi és térségi gazdaságfejlesztés
- A települések élhetőségének és népességmegtartó-képességének erősítése, a települési környezet fenntartható megújítása
- Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának elősegítése
- A helyi közszolgáltatások fejlesztése a térségi gazdaság és a népességmegtartó-képesség megerősítése érdekében

- A helyi társadalmi kohézió erősítése a közösségi programok révén
- Térségi foglalkoztatás-ösztönző programok megvalósítása

Aba számára a földrajzi közelség és meglévő gazdasági kapcsolatok miatt fontos kapcsolódási lehetőségek nyílhatnak a meghatározott célokhoz kötődően. Így különösen fontos területek lehetnek az agrárlogisztikai fejlesztések, húzóágazatok szakember igényének biztosítása, beszállítói hálózatok, innovációs hálózatok létrehozásához szükséges kapcsolatépítési programok, extrém, zöld, szelíd, zarándok turisztikai fejlesztések, kerékpáros turizmus fejlesztése.

Mellékletek:

1. Lokális sérülékenységet figyelembe vevő klímabiztos vízhasználaton alapuló térségfejlesztési koncepció
2. Eddigi eredmények, a jövőt alakító tényezők és stratégiai fókuszok
3. 2014. október 21-i testületi ülés - polgármesteri székfoglaló
4. 2013. január 23-i testületi ülés – Mátyás Király Emlékév jelentősége Aba életében – Aba Nagyközség várossá nyilvánításának kezdeményezése
5. Aba adósságállományának kormányzati konszolidációja – Tájékoztató a hitel felhasználásának eredményeiről
6. Kistérségi járóbeteg szakellátó központ létesítése az Abai kistérségben – megvalósíthatósági tanulmány
7. H2O program
8. Az Abai Életfa program megújulásának lehetősége
9. Atilla Király Gimnázium
10. Abai Hétszínvirág Óvoda
11. Szociális ellátás, gyermekétkeztetés – 2015.
12. Az Élet Kertjei Abán